

ქართულ-აზერბაიჯანული ლექსიკონი

ქართულ ენაში მომზადების პროგრამის
სტუდენტებისათვის

ენისა და საგნის ინტეგრირებული
სწავლების კურსისთვის

ბიზნესი, ეკონომიკა

გამომცემლობა „მერიდიანი“
თბილისი 2015

ენობრივი კვლევისა და ანალიზის ინსტიტუტი

პროექტი

„არაქართულენოვან სტუდენტთა აკადემიური მხარდაჭერა ქართულ ენაში მომზადების პროგრამის ფარგლებში“

OPEN SOCIETY GEORGIA FOUNDATION
ფონდი ღია საზოგადოება საქართველო

გამოცემულია ფონდი „ღია საზოგადოება - საქართველოს“ ფინანსური მხარდაჭერით. ავტორის/ავტორების მიერ საინფორმაციო მასალაში გამოთქმული მოსაზრება შესაძლოა არ გამოხატავდეს ფონდ „ღია საზოგადოება-საქართველოს“ პოზიციას. შესაბამისად, ფონდი არ არის პასუხისმგებელი მასალის შინაარსზე.

Published with the financial support of the Open Society Georgia Foundation. The views, opinions and statements expressed by the authors and those providing comments are theirs only and do not necessarily reflect the position of Open Society Georgia Foundation. Therefore, the Open Society Georgia Foundation is not responsible for the content of the information material

კონცეფციის ავტორები და შემდგენლები: **კახა გაბუნია, ჭაბუკი ქირია**

მთარგმნელი: **გისხანუმ ახმედოვა**

რედაქტორი: **ქეთევან გოჩიტაშვილი**

ISBN

აგენტი (agent) განსაზღვრული ფუნქციის მქონე ბითუმად მოვაჭრე, რომელიც კონკრეტულ ორგანიზაციას მუდმივად წარმოადგენს და არსებულ საქონელზე იურიდიულად პასუხს არ აგებს.

აგენტი ეკონომიკური (economic agent) ფიზიკური ან იურიდიული პირი: 1. რომელსაც საკრედიტო დანსებულება აძლევს კრედიტს; 2. რომელიც ეწევა სამეწარმეო საქმიანობას.

აგენტი სადაზღვევო (insurance agent) ფიზიკური ან იურიდიული პირი, რომელიც მოქმედებს მზღვეველის დავალებით და სახელით.

აგენტი სავაჭრო (distributor, selling agent) პროდუქციის მწარმოებელსა და მომხმარებელს შორის შუამავალი

Agent (agent) müəyyən funksiyaya malik topdan satıcı. O, hər zaman konkret təşkilatı təqdim edir və mövcud məhsul üzrə hüquqi məsuliyyət daşıyır.

İqtisadi agent (economic agent) fiziki və ya hüquqi şəxs: 1. Ona kredit təşkilatı kredit verir; 2. İstehsalat işini həyata keçirir.

Sığorta agentı (insurance agent) fiziki və ya hüquqi şəxs. Sığortaçının tapşırığı və adı ilə hərəkət edir.

Satış agentı (distributor, selling agent) məhsulum istehsalçısı və istifadəçisi arasında ortağ şəxs, məhsulun sahibkarı deyil.

პირი, რომელიც არ არის პროდუქციის მესაკუთრე.

აგენტი ფისკალური (fiscal agent) ბანკი ან სატრასტო კომპანია, რომელიც სააქციო საზოგადოებისთვის ახორციელებს ისეთი სახის მომსახურებას, როგორცაა: ფასიანი ქაღალდების გამოშვება, პროცენტებისა და დივიდენდების, საიჯარო ქირის გადახდა.

აგრესიული ფასების პოლიტიკა (aggressive pricing) კონკურენტებზე გენოლის მიზნით საკუთარ საქონელზე დაბალი ფასების დანესების მეშვეობით მაღალი ხარჯების მქონე კონკურენტების განდევნა ბაზრიდან.

ადგილობრივი მარკეტინგი (local marketing) გაყიდვების სტიმულირების მორგება ადგილობრივ მომხმარებელთა ჯგუფების საჭიროებებსა და სურვილებზე.

Fiskal agent (fiscal agent) bank və ya trust şirkətidir. O, səhmdar cəmiyyəti üçün qiymətli kağızların buraxılışı, faizlərin və dividendlərin, icarə haqqının ödənilməsi kimi xidmətləri yerinə yetirir.

Agressiv qiymətlər siyasəti (aggressive pricing) rəqiblərə təsir məqsədilə öz malının üzərində aşağı qiymətlərin təsis edilməsi məqsədilə yüksək xərcləri olan rəqiblərin bazardan təqib edilməsi.

Yerli marketing (local marketing) satışların stimullaşdırılmasının yerli istifadəçi qruplarının ehtiyaclarına və istəklərinə uyğunlaşdırılması.

ადგილობრივი მოსაკრებელი
(local dues) ადგილობრივ
ბიუჯეტში ერთჯერადი
სავალდებულო გადასახ-
დელი.

ადმინისტრაციული ხარჯები
(administrative costs) სანარ-
მოს მართვისა და მისი საქ-
მიანობის კონტროლთან
დაკავშირებული ხარჯები.

აფანსი (advance) ფულადი
თანხა, რომლებიც გაიცემა
წინასწარ შემდგომი
გადახდის ანგარიშში.

ავუარი (avoir ქონება] აქტივი,
ფულადი სახსრები, ჩეკი,
თამასუქი, აკრედიტივი და
სხვ.

აკვიზიცია (acquisition შეძენა)
ბირჟაზე, ფასიანი
ქვალადების ბაზარზე ერთი
კომპანიის მიერ სხვა
კომპანიის აქციათა
საკონტროლო პაკეტის
ყიდვა.

აკრედიტივი (akkreditiv
მიმნდობი) სახელობითი

Yerli vergilər (local dues) yerli
büdcədə birdəfəlik icbari
ödəniş.

İnzibati xərclər (administrative
costs) müəssisənin
idaəedilməsi və onun
fəaliyyətinə nəzarətlə əlaqədar
xərclər.

Avans (advance) müəyyən xərclər
üçün əvvəlcədən verilən pul.

Avuar (avoir əmlak) aktiv, pul
vəsaitləri, çek, istiqraz,
akreditiv və s.

Akvizisiya (acquisition əldə
etmək) birjada, dəyərli kağızlar
bazarında bir şirkət tərəfindən
başqa şirkətin aksiyalarının
nəzarət paketini əldə etməsi.

Akreditiv (akkreditiv etibar
edilən) adlı dəyərli kağız,

ფასიანი ქალაღდი,
რომელიც ადასტურებს იმ
პირის უფლებას, რომელზეც
ღამონწერიღია ფასიანი
ქალაღდი, მიიღოს ბანკში
დოკუმენტში მითითებული
თანხა.

ამორტიზაცია (amortisatio
შესუსტება) ძირითადი
კაპიტალის თანდათანო-
ბითი ცვეთა.

ანაბარი (bank deposit) დანაბო-
გი, ბანკში შესანახად
შეტანილი ფულადი
სახსრები, რომელსაც
ჩვეულებრივ პროცენტი
ერიცხება.

ანაბარი ვადიანი (time deposit)
საკრედიტო დანესებულე-
ბაში ფულადი თანხის
შენატანი (ანაბარი)
განსაბღვრული ვადით,
რომელსაც ერიცხება
პროცენტი.

ანაბარი მიზნობრივი (purpo-
seful deposit) ფულადი თანხა,
რომელიც შეტანილია

həmin şəxsin hüququnu
təsdiqləyir, hansına dəyərli
kağız yazılmışdır ki, bankda
sənəddə göstərilən məbləği
alsın.

Amortizasiya (amortisatio
zəifləmə) əsas kapitalın yavaş-
yavaş köhnəlməsi.

Depozit (bank deposit) qənaət
edilmiş pul, bankda saxlamaq
üçün daxil edilmiş pul
vəsaitləri, hansına adətən faiz
əlavə olunur.

Müddətli depozit (time deposit)
kredit müəssisəsində pul
məbləğinin (depozit) müəyyən
müddətlə daxil edilməsidir, ona
faiz əlavə edilir.

Məqsədli depozit (purposeful
deposit) kredit müəssisəsinə
müəyyən məqsədlə daxil

საკრედიტო დანესებულებაში გარკვეული მიზნით.

ანაბარი მოთხოვნამდე (sight deposit) ბანკის დეპოზიტი; მეანაბრის პირველი მოთხოვნისთანავე ბანკის საჩეკო ანგარიშზე არსებული საშუალებები.

ანაბარი მომგებიანი (premium deposit) ფულადი შენატანი, რომელზეც შემოსავალი გადაიხდება რეგულარულად ჩატარებული ტირაჟიდან მიღებული მოგების მეშვეობით.

ანაბარი უვადო (termless on-demand deposit) ფულადი თანხის შენატანი (ანაბარი) განუსაზღვრელი ვადით, რომელსაც ერიცხება პროცენტი და რომელიც შეიძლება იქნეს უკან გამოთხოვილი (დარიცხული პროცენტის ჩათვლით).

ანაზღაურება (offset) განეული სამუშაოს, მიყენებული ზარალისა და ხარჯების

edilmiş pul vəsaitidir .

Tələb edilən depozit (sight deposit) bank depoziti; depozitçinin birinci tələbi ilə bankın çek hesabında olan vasitələr.

Mənfəətli depozit (premium deposit) müntəzəm olaraq keçirilən tirajdan alınan mənfəət vasitəsilə gəlir köçürülən pul ödəməsi.

Müddətsiz depozit (termless on-demand deposit) pul məbləğinin köçürməsi (depozit) qeyri-müəyyən müddətlə, ona faiz köçürülür və geri tələb edilə bilər (köçürülən faiz daxil olmaqla).

Ödəniş (offset) görülmüş işin, vurulmuş ziyanın və xərclərin əvəzinə alınan pul və ya başqa

სანაცვლოდ მიღებული ფულადი ან სხვა ფორმის საზღაური.

ანგარიშთა გეგმა (list of accounts) ბუღალტრული ანგარიშების სისტემატიზებული ნუსხა.

ანგარიში (account, bank account) ბანკში იურიდიულ ან ფიზიკურ პირთა სახელზე არსებული მონაცემები, რომლებიც ასახავენ მათ ფინანსურ ურთიერთობებში მომხდარ ცვლილებებს.

ანგარიში ბლოკირებული (blocked account) საბანკო ანგარიში, რომლის განკარგვა შეზღუდულია სასამართლოს ან მთავრობის გადაწყვეტილებით.

ანგარიში კერძო (პირადი) (private person's account) ფიზიკური პირის საბანკო ანგარიში.

ანგარიში მიმდინარე (current account) საბანკო ანგარიშის

formada haqq.

Hesabatlar planı (list of accounts) mühasibat hesabatlarının sistemləşdirilmiş siyahısı.

Hesab (account, bank account) bankda hüquqi və ya fiziki şəxslərin adına olan göstəricilər, hansılar onların maliyyə münasibətlərində baş verən dəyişiklikləri əks etdirirlər.

Bloklaşdırılmış hesab (blocked account) məhkəmə və ya hakimiyyət qərarı ilə üzərində sərəncamı məhdudlaşdırılmış bank hesabı

Özəl (şəxsi) bank hesabı (private person's account) fiziki şəxsin bank hesabı

Cari hesab (current account) tələb edilən bank hesabı tipi, mövcud

ტიპი მოთხოვნამდე, რომელიც საშუალებას იძლევა მასზე არსებული თანხის მიმართ გამოიწეროს ჩეკი. მას არ ერიცხება პროცენტი.

ანგარიში საბანკო (bank account) ბანკში არსებული ანგარიში, შენატანი. განასხვავებენ მიმდინარე და სადეპოზიტო ანგარიშებს.

ანგარიში სადეპოზიტო (deposit account) ანგარიში ბანკში, რომელზეც შეიტანება თუელი და მიიღება შემოსავალი პროცენტის სახით.

ანგარიში სავალუტო (currency account) ანგარიში საბანკო დანესებულებაში, რომელზეც გროვდება და რომელიდანაც იხარჯება თანხები უცხოური ვალუტით.

ანგარიში საკორესპონდენტო (correspondent account) ანგარიში, რომელიც ასახავს ბანკის მიერ წარმოებულ ანგარიშებს სხვა ბანკის დავალებით და მის ხარჯზე

məbləğə çekin yazılma imkanını verir. Ona faiz köçürülmür.

Bank hesabı (bank account) bankdakı hesab. Cari və depozit hesabları ayırırlar.

Depozit hesabı (deposit account) bankdakı hesab, hansına pul daxil edilir və faiz şəklində gəlir götürülür.

Valyuta hesabı (currency account) bank müəssisəsində hesab, ona vəsait xarici valyuta ilə yığılır və ondan xərclənilir.

Müxbir hesabı (correspondent account) başqa bankın tapşırığı ilə və onun xərci üzrə korrespondent müqaviləsinin əsasında bank tərəfindən aparılan hesablarını əks etdirir.

საკორესპონდენტო ხელშეკრულების საფუძველზე.

ანგარიში სატრანზიტო (transit account) საბანკო ანგარიში, რომელზეც შედის საექსპორტო ამონაგები.

ანგარიშსწორება ნაღდი (cash down payment) საკრედიტო დანესებულების მიერ კლიენტის ანგარიშიდან მისი მითითების საფუძველზე ნაღდი ფულით განხორციელებული გადახდები.

ანგარიშსწორება უნაღდო (payment account) გადახდა ნაღდი ფულადი ოპერაციის გარეშე, თანხის გადარიცხვის გზით.

ანგარიშსწორების ფორმები (forms of settlement) ვაჭრობაში დამკვიდრებული ანგარიშსწორებითი ოპერაციების ხერხები: 100%-იანი ავანსი, აკრედიტივი, ინკასო და სხვ.

ანგარიშთაქტურა (invoice)

Tranzit hesabı (transit account) bank hesabı, ona eksport gəlirləri daxildir.

Nəgd hesablaşma (cash down payment) kredit müəssisəsi tərəfindən müştərinin hesabından onun göstərişi əsasında nəgd pulla həyata keçirilən ödənişlər.

Köçürmə ilə hesablaşma (payment account) nəgd pul əməliyyatı xaricində ödəniş, məbləğin köçürülməsi yolu ilə.

Hesablaşma formaları (forms of settlement) ticarətdə bərqərar olunan hesablaşma əməliyyatının üsulları: 100%-lik avans, akkreditiv, inkasso və s.

Hesab-faktura (invoice) satıcı

გამყიდველის მიერ მომზადებული და მყიდველისათვის გაგზავნილი დოკუმენტი, რომელიც მოიცავს ყიდვა-გაყიდვის გარიგების დეტალებს.

არაამორტიზებადი ძირითადი საშუალება ძირითადი საშუალება, რომელიც ექსპლუატაციის დროს არ კარგავს თავის ღირებულებას.

არაკონვერტირებადი ვალუტა (Inconvertibility) რომელიმე ქვეყნის ვალუტა, რომლის თავისუფალი გაცვლაც გარე სავალუტო ბაზრებზე მხოლოდ სამთავრობო ორგანოების სპეციალური უფლებით ხდება.

არასაგადასახადო შემოსავალი (nontax income) შემოსავალი, რომელიც საგადასახადო კოდექსით არ არის გათვალისწინებული.

არასრული დასაქმება (under-employment) ეკონომიკური სიტუაცია, როდესაც

tərəfindən hazırlanmış və alıcı üçün göndərilmiş alqı-satqı sazişi detallarından ibarət sənəd

Qeyri-amortizasiyalı əsas vəsait istismarı zamanı öz dəyərini itirməyən əsas vəsait.

Konvertasiya edilməyən valyuta (Inconvertibility) hər hansı bir ölkənin valyutası, onun azad mübadiləsi də xarici valyuta bazarlarında yalnız hakimiyyət orqanlarının xüsusi hüququ ilə baş verir.

Rüsumsuz gəlir (nontax income) Vergi məəcəlləsi ilə nəzərdə tutulmayan gəlir.

Natamam işlə təminat (under-employment) iqtisadi vəziyyət, bu zaman işçi qüvvəsinin

მუშახელის მიწოდება
აჭარბებს მასზე მოთხოვნას.

აუქციონი (auction) საჯარო
ვაჭრობა.

აუქციონი „ჩაქუჩით“ (bring to the
hammer) აუქციონი,
რომელზეც გაყიდვის
პროცესი მთავრდება
„ჩაქუჩის“ დარტყმით და
მყიდველია ის, ვინც გასაყიდ
ნივთში ყველაზე დიდ თანხას
შესთავაზებს აუქციონის
წამყვანს.

აუქციონი ნულოვანი (zero
auction) აუქციონი,
რომელზეც გასაყიდად
გამოტანილი ობიექტის ან
ნივთის თავდაპირველი
შეფასება არ ხდება,
ამიტომაც მისი ფასი
ნულიდან იწყება.

აუქციონი პრივატიზაციის
(privatized auction) აუქციონი,
რომელზეც გასაყიდად
გამოდის სახელმწიფო
ქონება. ამ დროს ხდება
ქონების დენაციონალიზაცია.

çatdırılması onun bazaar
tələbatından çox olur.

Auksion (auction) açıq ticarət.

“Çəkicli” auksion (bring to the
hammer) auksion, onda satış
prosesi “çəkicin” zərbəsi ilə
başla çatır və auksionun
aparıcısına satılan əşyaya daha
çox pul təklif edən şəxs alıcı
olur.

Sıfırlı auksion (zero auction)
auksion, hansında satışa
çıxarılan obyektin və ya əşyanın
ilkini qiymətləndirilməsi baş
vermir, bunun üçün də onun
qiyməti sıfırdan başlayır.

Özəlləşdirmə auksionu (privati-
zed auction) dövlət əmlakının
satışa çıxarıldığı auksion. Bu
zaman əmlakın denasionaliza-
siyası baş verir.

აქტივი (asset) ყველაფერი, რასაც აქვს ფულადი ღირებულება და წარმოადგენს კომპანიის ან პიროვნების საკუთრებას.

აქცია (share) სახსრების მოპოვების მიზნით სააქციო საზოგადოების მიერ გამოშვებული გრძელვადიანი ფასიანი ქაღალდი. აქციის მყიდველი გადახდილი ფულის სანაცვლოდ ხდება კომპანიის თანამესაკუთრე, ანუ მონაწილეობს მის მართვასა და მოგებაში.

აქციზი (excise) გარკვეული სახის საქონლის მოხმარებაზე ირიბი გადასახადი, რომელიც ჩართულია ამ საქონლის ფასში.

აქციზის გადამხდელი (excise tax payer) ფიზიკური ან იურიდიული პირი, რომელიც აწარმოებს აქციზურ საქონელს ან ეწევა მის

Aktiv (asset) pul dəyəri olan və şirkətin və ya şəxsin əmlakını təqdim edən hər şey.

Aksiya (share) vəsaitlərin əldə edilməsi məqsədilə aksiya cəmiyyəti tərəfindən buraxılan uzunmüddətli dəyərli kağız. Aksiyanın alıcısı ödənilmiş pulun əvəzinə şirkətin həmsahibkarı olur, yəni onun idarəetməsi və mənfəətində iştirak edir.

Aksiz (excise) müəyyən növdə əmlakın istifadəsinə bu malın qiymətinə əlavə edilmiş dolayı ödəniş.

Aksiz ödəyicisi (excise tax payer) aksiz malı aparən və ya onun ixracını həyata keçirən fiziki və ya hüquqi şəxs.

იმპორტს.

აქციზური მარკა (excise mark)

აქციზური გადასახადის
ბიუჯეტში ამოღების ერთ-
ერთი ფორმა.

აქციის კურსი (stock prise) ფასი,

რომლითაც მოცემულ
მომენტში ხდება
კონკრეტული სააქციო
საზოგადოების აქციების
ყიდვა-გაყიდვა საფონდო
ბირჟებზე.

აქციონერი (stockholder) აქციის

მესაკუთრე ან ნომინალური
მფლობელი.

აღრიცხვა (accounting)

პირველადი დოკუმენტების
საფუძველზე ფინანსური
ანგარიშგების მაჩვენებელთა
ფორმირება.

აღწერიითი კვლევა (descriptive

research) მარკეტინგული
კვლევა, რომლის მიზანია,
უკეთესად აღწეროს
მარკეტინგული
პრობლემები, სიტუაციები ან
ბაზრები.

Aksiz marka (excise mark) aksiz

ödənişinin büdcəyə verilmə-
sinin formalarından biri.

Aksiya kursu (stock prise)

qiyməti, onunla verilən anda
fond birjasında konkret aksiya
cəmiyyətinin aksiyalarının alış-
satışı.

Aksioner (stockholder) aksiyanın

sahibkarı və ya nominal
sahibkar.

Hesabat (accounting) ilkin

sənədlərin əsasında maliyyə
hesabatının göstəricilərinin
formalaşdırılması.

Təsviri tədqiqat (descriptive

research) marketing
araşdırması, onun məqsədi
marketing problemlərini,
vəziyyətləri və ya bazarları
daha yaxşı təsvir etməkdir.

ახალი პროდუქტი (new product)

საქონელი, მომსახურება ან იდეა, რომელიც პოტენციური მყიდველის მიერ აღიქმება, როგორც ახალი.

ახალი პროდუქტის განვითარება (Newproduct development) არსებული პროდუქტების განვითარება, პროდუქტების გაუმჯობესება.

ბაზარზე შეღწევა (market penetration) არსებულ ბაზარზე გაყიდვის მაჩვენებლის ზრდა პროდუქტების შეცვლის გარეშე.

ბაზარზე შეღწევის ფასწარმოქმნა (market-penetration pricing) ახალ პროდუქტზე დაბალი ფასის დანერგვა მყიდველის დიდი რაოდენობით მიზიდვისა და დიდი საბაზრო წილის მოპოვების მიზნით.

ბაზარი (market) ეკონომიკური სივრცე, სადაც ყალიბდება ურთიერთობა საქონლისა და მომსახურების მწარმო-

Yeni məhsul (new product)

potensial alıcı tərəfindən yeni kimi başa düşülən mal, xidmət və ya ideya.

Yeni məhsulun inkişafı (Newproduct development) mövcud məhsulların inkişafı, məhsulların yaxşılaşdırılması.

Bazara keçmə (market penetration) mövcud bazarda satış göstəricisinin artımı, məhsulların dəyişdirilməsi xaricində.

Bazara keçmə qiymətinin əmələgəlməsi (market-penetration pricing) yeni məhsula aşağı qiymətin təsis edilməsi

Bazar (market) iqtisadi məkan, burada malın və xidmətin istehsalçısı, çatdırıcısı, istifadəçisi və ortaqları arasında

ებლებს, მიმწოდებლებს,
მომხმარებლებსა და
შუამავლებს შორის.

ბაზარი გამყიდველის (seller's market) ბაზარზე ჩამოყალიბებული სიტუაცია, როდესაც მოთხოვნა სჭარბობს მიწოდებას.

ბაზარი სავალუტო (foreign exchange market) ბაზარი, სადაც ხდება უცხოური ვალუტის კურსის კოტირება.

ბაზარი ფულის (monetary market) ბაზარი ელექტრონული ქსელის სახით, რომელზეც ვაჭრობენ მოკლევადიანი სასესხო ვალდებულებებით.

ბაზრის განვითარება (market development) კომპანიის ზრდის ოთხი სტრატეგიიდან ერთ-ერთი, რომლის დროსაც კომპანია არსებული პროდუქტით ახალ ბაზრებზე გადის.

ბაზრის სეგმენტი (market segment) მომხმარებელთა

შაყღერ formalaşır.

Satıcı bazarı (seller's market) bazarda formalaşdırılmış vəziyyət, bu zaman tələbat çatdırılmadan çoxdur.

Valyuta bazarı (foreign exchange market) xarici valyuta kursunun qiyməti təyin edildiyi bazar.

Pul bazarı (monetary market) elektron şəbəkə şəklində bazar, onda qısamüddətli kredit öhdəlikləri ilə alver edirlər.

Bazarın inkişafı (market development) şirkətin artımının dörd strategiyasından biri, bu zaman şirkət mövcud məhsulla yeni bazara keçir.

Bazar seqmenti (market segment) marketing əməllərinə eyni

ჯგუფი, რომელიც ერთნაირად რეაგირებს მარკეტინგულ ქმედებებზე.

ბაზრობა (fair) სავაჭრო და სანარმოლო ორგანიზაციების, კომერსანტების, მწარმოებლების პერიოდული თავშეყრა წარმოდგენილი საქონლის ნიმუშის მიხედვით საბითუმო გაყიდვისა და ყიდვისათვის.

ბალანსი (balance) შემოსავალ-გასავლის შეფარდებითი ჯამი.

ბალანსი აქტიური (active balance) ჯამი, რომელშიც შემოსავალი სჭარბობს გასავალს.

ბალანსი პასიური (adverse balance) ჯამი, რომელშიც გასავალი სჭარბობს შემოსავალს.

ბალანსი სავაჭრო (balance of trade) საქონლის იმპორტისა და ექსპორტის შეფარდება დროის გარკვეულ მონაკვეთში.

reaksiya göstərən istifadəçilər qrupu.

Yarmarka (fair) təqdim edilən mal nümunəsinə əsasən topdan satış və alışı üçün ticarət və istehsalat təşkilatlarının, kommersantların, istehsalçıların mütəmadi yığıntısı.

Balans (balance) gəlir-xərcin nisbi cəmi.

Aktiv balans (active balance) gəlirin xərclərdən artıq olduğu cəm.

Passiv balans (adverse balance) xərcin gəlirdən artıq olduğu cəm.

Ticarət balansı (balance of trade) malın ixrac və idxal nisbəti, vaxtın müəyyən kəsiyində.

ბალანსის აღრიცხვის ფურცელი - ბალანსი (Balance sheet) დოკუმენტი, რომელიც ასახავს ფირმის აქტივებისა და ვალდებულებების მოცულობას და სტრუქტურას.

ბანდეროლი (wrapper) ბაჟის გადახდის დამადასტურებელი იარაღი საქონელზე.

ბანკი (bank) საკრედიტო-საფინანსო დაწესებულება, რომლის მთავარი ფუნქციაა თავისუფალი ფულადი სახსრების აკუმულაცია და მათი გაცემა კრედიტის სახით დროებით სარგებლობაში ფიზიკურ ან იურიდიულ პირებზე.

ბანკი გარანტი (bank guarantee) ბანკი, რომელიც თავდებად უდგება თავის კლიენტს.

ბანკი ემიტენტი (bank of issue) ბანკი, რომელიც მიმოქცევაში უშვებს: ფულად ნიშნებს, ფასიან ქაღალდებს, საგადასახადო-საანგარიშ-

Balansın hesabat vərəqi – (Balance sheet) firmanın aktivlərinin və öhdəliklərinin həcmi və strukturasını əks etdirən balans.

Bağlama (wrapper) malın üzərində gömrüyün ödənilməsinə təsdiqləyən etiket.

Bank (bank) kredit-maliyyə müəssisəsi, onun əsas funksiyası azad pul vəsaitlərinin toplanılması (akumulyasiyası) və onların kredit şəklində fiziki və ya hüquqi şəxslərə müvəqqəti istifadəyə verilməsi.

Bank-qarant (bank guarantee) öz müştərisinə zəmanət verən bank.

Emitent bank (bank of issue) dövlətə buraxılan bank: pul işarələrini, qiymətli kağızları, vergi-hesabat sənədləri.

სწორებო დოკუმენტებს.

ბანკი ეროვნული (national bank) სახელმწიფო ბანკი, რომელიც ახორციელებს ფულადი მიმოქცევის, ფინანსური ბაზრების, ფინანსური ინსტიტუტების რეგულირებასა და კონტროლს.

ბანკი იპოთეკური (mortgage bank) საკრედიტო დანესებულება, რომელიც გასცემს იპოთეკურ კრედიტს.

ბანკი კომერციული (commercial bank) ეროვნული ბანკის მიერ ლიცენზირებული იურიდიული პირი, რომელიც იღებს დეპოზიტებს და მათი გამოყენებით აწარმოებს საბანკო საქმიანობას.

ბანკირი (banker) ბანკის მფლობელი ან მსხვილი აქციონერი.

ბანკის ფილიალი (affiliate of bank) ბანკის ქვედანაყოფი, სადაც უშუალოდ ხორციელდება საბანკო საქმიანობა ან მისი ნაწილი.

Milli bank (national bank) dövlət bankı, pul dövriyyələrinin, maliyyə bazarlarının, maliyyə təsisatlarının tənzimlənməsini və nəzarətini həyata keçirir.

İpoteka bankı (mortgage bank) ipoteka kreditini verən kredit müəssisəsi.

Kommersiya bankı (commercial bank) depozitləri götürən və onların istifadəsini həyata keçirən bank fəaliyyətini Milli bank tərəfindən həyata keçirən lisenziyalı hüquqi şəxs.

Bankir (banker) bankın sahibi və ya iri aksioner.

Bankın filialı (affiliate of bank) bankın yarımşöbəsi, burada birbaşa bank işi və ya onun hissəsi həyata keçirilir.

ბანკნოტი (banknote) ქალაქის ფულის ძირითადი სახე.

ბანკომატი (automatic teller machine, ATM) ბანკის სალარო-ავტომატი, რომლის საშუალებითაც შესაძლებელია დროის ნებისმიერ მონაკვეთში ნაღდი ფულის გამოტანა.

ბაჟი (duty) სახელმწიფოს მიერ დანესებული ფულადი მოსაკრებელი.

ბაჟი სახელმწიფო (state duty) ბიუჯეტებში შენატანი, რომელსაც იხდიან ფიზიკური და იურიდიული პირები.

ბაჟის განაკვეთი (rate of duties) რითაც ბაჟის ოდენობა განისაზღვრება.

ბარათი პლასტიკური (plastic card) ყველა სახის საგადასახადო ბარათის (საკრედიტო, სადებეტო, საბანკო, მაღაზიის და ა.შ.) აღმნიშვნელი ტერმინი.

ბარათი საბანკო (bank card) საკრედიტო, სადებეტო ან

Banknot (banknote) kağız pulun əsas növü.

Bankomat (automatic teller machine, ATM) bankın kassa-avtomatı, onun vasitəsilə istənilən vaxt parçasında nəğd pulu çıxarmaq olar.

Vergi (duty) dövlət tərəfindən təsis edilmiş pul yığılması.

Dövlət vergisi (state duty) fiziki və ya hüquqi şəxslərin büdcəyə ödədikləri pul.

Gömrük sahəsi (rate of duties) gömrüyün miqdarı müəyyən-ləşdirir.

Plastik kart (plastic card) hər növ ödəniş kartının (kredit, debet, bank, mağaza və s.) bildirən termin.

Bank kartı (bank card) bank tərəfindən buraxılan kredit,

სხვა საგადასახადო ბარათი, გამოშვებული ბანკის მიერ.

ბარტერი (barter) პირდაპირი საქონელგაცვლა ფულადი ანგარიშსწორების გარეშე (ნატურალური გაცვლა).

ბე (earnest) ფულადი თანხა, რომელსაც ხელშეკრულების ერთი მხარე აძლევს მეორე მხარეს და ამით დასტურდება ხელშეკრულების დადების ფაქტი.

ბენეფიციარი (beneficiary) პირი, რომლის სასარგებლოდაც იხდიან ფულს და გასცემენ აკრედიტივს; სადაზღვევო პოლისის მიმღები.

ბიზნეს-გეგმა (business plan) დოკუმენტი, რომელშიც ფორმულირებულია საწარმოს მიზნები უახლოეს 3-5 წლის განმავლობაში.

ბიზნესი (business) შემოსავლის, მოგების მომტანი ეკონომიკური საქმიანობა.

ბითუმად ვაჭრობა (Wholesaling) საქმიანობა, რომელიც

debet və ya başqa vergi kartı

Barter (barter) birbaşa mal mübadiləsi, pul hesablaşdırması xaricində (natural mübadilə).

Beh (earnest) pul vəsaiti, onu müqavilənin bir tərəfi digər tərəfə verir və bununla müqavilənin bağlanılma faktı təsdiqlənir.

Benefisiar (beneficiary) onun xeyrinə pul keçirir və akreditiv verən şəxs; sığorta polisin alıcısı.

Biznes-plan (business plan) sənəd, onda müəssisənin yaxın 3-5 il ərzində məqsədləri formalaşmışdır.

Biznes (business) gəlir, mənfəət gətirən iqtisadi fəaliyyət.

Topdansatış ticarət (Wholesaling) fəaliyyət, malın və

გულისხმობს საქონლისა და მომსახურების მიყიდვას მათთვის, ვინც საქონელსა და მომსახურებას შემდგომში გაყიდის ან სხვა ბიზნესსაქმიანობაში გამოიყენებს.

ბირჟა (exchange) დანესებულე-ბა, სადაც ხდება ფინანსური და სავაჭრო გარიგებები.

ბირჟა კომპიუტერული, ელექტრონული (electronic, computer exchange) ბირჟა, რომელიც ვაჭრობას ეწევა კომპიუტერული ქსელის საშუალებით.

ბირჟა სავალუტო (currency exchange) ბირჟა, სადაც იდება გარიგებები ვალუტის ყიდვა-გაყიდვის თაობაზე.

ბირჟა სასაქონლო (commodity exchange) საბირჟო ვაჭრობის მონეობისა და რეგულირების მიზნით შექმნილი ორგანიზებული საბითუმო ბაზარი.

ბირჟა საფონდო (share market)

xidmətin sonradan satacağı və ya başqa biznes fəaliyyətdə istifadə edəcəyi şəxslər üçün malın və xidmətin satışını nəzərdə tutur.

Birja (exchange) müəssisə, burada maliyyə və ticarət sazişləri baş verir.

Kompüter, elektron birja (electronic, computer exchange) kompüter şəbəkəsinin vasitəsilə alış-veriş edən birja.

Valyuta birjası (currency exchange) valyutanın alış-satışı haqqında sazişlər bağlanan birja.

Mal birjası (commodity exchange) birja ticarətinin təşkili və tənzimlənməsi məqsədilə yaradılmış təşkil edilmiş topdansatış bazarı.

Birja fondu (share market) qiy-

ფასიანი ქალაქების
ორგანიზებული ბაზარი.

ბირჟა უნივერსალური (universal exchange) ბირჟა, სადაც
იდება ყველა სახის გარიგება.

ბირჟა შრომის (employment exchange) სახელმწიფო
რეგულირებადი დანე-
სებულება, სადაც ხდება
მუშაობის მსურველ უმუშევარ
პირთა, აგრეთვე მათი
დაქირავების მსურველთა
რეგისტრაცია.

ბიუჯეტი (budget) დროის
გარკვეული მონაკვეთის-
თვის სახელმწიფოს,
დანესებულების, სანარმოს
შემოსავალ-გასავლის ნუსხა,
ხარჯთაღრიცხვა.

ბიუჯეტი ადგილობრივი (local budget) ადგილობრივი
ორგანოების საქმიანობის
ფინანსური ბაზა.

ბიუჯეტი სახელმწიფო (state budget) ცენტრალური
ბიუჯეტისა და სპეციალური

mətli kağızların mütəşəkkil
bazarı.

Universal birja (universal exchange) hər növ sazişin
bağlandığı birja.

Əmək birjası (employment exchange) dövlətin tənzimləyici
müəssisəsi, burada işləmək
istəyən işsizlər, eləcə də onları
kirayələmək istəyənlər
qeydiyyatdan keçirlər.

Büdcə (budget) müəyyən sahə
üçün dövlət, müəssisə,
istehsalat gəlir-xərcin siyahısı,
smeta.

Yerli büdcə (local budget) yerli
orqanların fəaliyyətinin maliyyə
bazası.

Dövlət büdcəsi (state budget)
mərkəzi büdcənin və xüsusi
dövlət fondlarının birliyi.

სახელმწიფო ფონდების
ერთობლიობა.

ბიუჯეტის დეფიციტი (budget deficit) ბიუჯეტის ხარჯების გადამეტება შემოსავალზე.

ბიუჯეტის პროფიციტი (budget surplus) დადებითი სხვაობა ბიუჯეტის შემოსავლებსა და ხარჯებს შორის.

ბიუჯეტის სეკვესტრი (budget sequesterate) დარჩენილი ფინანსური წლის მანძილზე საბიუჯეტო ხარჯების ყოველთვიური პროპორციული შემცირება ხარჯების ყველა მუხლის მიხედვით.

ბიუჯეტის ხარჯები (budget spending) ცენტრალური, ავტონომიური რესპუბლიკებისა და ადგილობრივი ხელისუფლებების მიერ მათი ამოცანებისა და ფუნქციების ფინანსური უზრუნველყოფის მიზნით გამოყენებული ფულადი სახსრები.

ბიუჯეტური შეზღუდვა (budget constraint) ხარჯების

Büdcə qıtlığı (budget deficit) büdcə xərclərinin gəlirdən artıq olması.

Büdcə profisiti (budget surplus) büdcənin gəlir və xərcləri arasında müsbət fərq.

Büdcə sekvestri (budget sequest-rate) qalan maliyyə ili ərzində büdcə xərclərinin aylıq proporsional şəkildə azalması, xərclərin bütün maddələrinə əsasən.

Büdcə xərcləri (budget spending) mərkəzi, muxtar respublika və yerli hakimiyyət tərəfindən onların məsələlərinin və funksiyalarının maliyyə təminatı məqsədilə, istifadə edilən pul vəsaitləri.

Büdcə məhdudiyyəti (budget constraint) müxtəlif səbəblərlə

შეზღუდვა გამონვეული
სხვადასხვა მიზეზით,
მაგალითად, შემოსავლების
სიმცირით.

ბონიფიკაცია (bonification)

დანამატი საქონლის ფასზე,
თუ საქონლის ხარისხი
ხელშეკრულებით
დადგენილზე მაღალი
აღმოჩნდება.

ბონუსი (bonus) დამატებითი

გასამრჯელო, პრემია.

ბრენდი (brandi) სახელი, სიტყვა,

სიმბოლო ან დიზაინი, ან
მათი კომბინაცია, რომელიც
გარკვეულ პროდუქტს
ახასიათებს და მას მისი
კონკურენტებისაგან
განასხვავებს.

ბროკერი (broker) შუამავალი

მყიდველსა და გამყიდველს
შორის.

ბრუტო (brutto) 1. საქონლის

წონა შესაფუთი მასალის ან
ტარის მასასთან ერთად; 2.
მთლიანი შემოსავალი
ხარჯების გამოქვითვის

xərclərin məhdudlaşdırılması,
məsələn, gəlirlərin azlığı.

Bonifikasiya (bonification) malın

dəyərində əlavə, əgər malın
keyfiyyəti müqavilə ilə təyin
edildəndən yüksək olarsa.

Bonus (bonus) əlavə mükafat.

Brend (brand) ad, söz, simvol və

ya dizayn yaxud da onların
kombinasiyası, müəyyən
məhsulu xarakterizə edir və onu
rəqiblərindən fərqləndirir.

Broker (broker) satıcı və alıcı

arasında vasitəçi.

Brutto (brutto). 1. Qablaşdırma

materialının və ya qabın kütləsi
ilə birlikdə malın çəkisi; 2.
Xərclərin çıxılması xaricində
tam gəlir.

გარეშე.

ბუღალტერია (accountancy)

1. სამეურნეო-საფინანსო საქმიანობის აღრიცხვის თეორია და პრაქტიკა; 2. სანარმოს, დანესებულების აღრიცხვის განყოფილება.

ბუღალტრული ანგარიში

(accounting entry) ინფორმაციის შენახვის ძირითადი ერთეული ბუღალტრულ აღრიცხვაში.

ბუღალტრული აღრიცხვა

(accounting) სისტემა, რომელიც ახორციელებს საფინანსო ინფორმაციის დამუშავებას.

გადარიცხვა (transfer) უნაღლო ანგარიშსწორებისას ერთი ანგარიშიდან სხვა ანგარიშზე თანხების გადატანა.

გადასახადი (tax) ბიუჯეტებსა და სპეციალურ სახელმწიფო ფონდებში სავალდებულო შენატანი.

გადასახადი მოგების (profit tax) საერთო- სახელმწიფოებრი-

Mühasibat (accountancy) 1. Təsərrüfat-maliyyə fəaliyyətinin qeydiyyat nəzəriyyəsi və təcrübəsi; 2. Müəssisənin, istehsalatın qeydiyyat şöbəsi.

Mühasibat hesabı (accounting entry) məlumatın saxlanılmasının mühasibat qeydiyyatında əsas vahidi.

Mühasibat qeydiyyatı (accounting) maliyyə məlumatının işlənilməsini həyata keçirən sistem.

Köçürmə (transfer) köçürmə hesablaşması zamanı bir hesabdən başqa hesaba məbləğlərin keçirilməsi.

Vergi (tax) büdcələrin və xüsusi dövlət fondunda icbari ödəniş.

Ödəniş mənfəətinin (profit tax) ümumi-dövlət ödənişi, onunla

ვი გადასახადი, რომლითაც იბეგრებიან საქართველოსა და უცხოური სანარმოები.

გადასახადი ნატურალური (tax in kind) არაფულადი გადასახადი, რომელიც გადაიხდება საქონლით (ნატურით).

გადასახადი საშემოსავლო (income tax) გადასახადი, რომელსაც იხდის რეზიდენტი და არარეზიდენტი ფიზიკური პირი.

გადასახადი ქონების (property tax) გადასახადი, რომლითაც იბეგრება ფიზიკური და იურიდიული პირების საკუთრებაში არსებული მოძრავი და უძრავი ქონება.

გადასახადის გადამხდელის საიდენტიფიკაციო ნომერი გადასახადის გადამხდელი-სათვის საქართველოს კანონმდებლობის შესაბამისად მიკუთვნებული ნომერი.

გადახდისუნარიანი ბანკი

Gürcüstanın və xarici ölkələrin müəssisələri vergi ödəyirlər.

Natural vergi (tax in kind) qeyri-maliyyə vergisi, malla (natura ilə) ödənilir.

Gəlir vergisi (income tax) rezidentin və qeyri-rezidentin və ya fiziki şəxsin ödədiyi vergi.

Əmlak vergisi (property tax) fiziki və ya hüquqi şəxslərin əmlakında mövcud daşınan və daşınmaz əmlak.

Vergi ödəyicisinin eyniləşdirmə nömrəsi vergi ödəyicisi üçün Gürcüstan qanunvericiliyinə uyğun olaraq ayrılmış nömrə.

Ödəniş qabiliyyətli bank (solvent)

(solvent bank) ბანკი, რომლის აქტივები აღემატება ვალდებულებებს დეპოზიტებზე.

გადახდისუნარიანობა (ability to pay) სიტუაცია, როდესაც აქციებით შესაძლებელია ყველა გარეშე ვალდებულების შესრულება.

გადახდისუნარო ბანკი (insolvent bank) ბანკი, რომლის აქტივები ვეღარ ფარავს მისსავე ვალდებულებებს.

გაკოტრება (bankruptcy) ფინანსური კრახი.

გამყიდველი (seller) პირი, რომელიც ახორციელებს მის ხელთ არსებული საქონლის ან მომსახურების რეალიზებას.

განაღდება (cashing) საკრედიტო დანესებულებაში არსებული ფულადი თანხის ნაღდ ფულად გადაქცევა.

განვითარებადი ქვეყნები (less developed countries) ლათინური ამერიკის, აფრიკის, აზიის

bank) onun aktivləri depozitlərdəki öhdəlikləri aşıb keçir.

Ödəniş qabiliyyətli (ability to pay) aksiyalarla bütün kənar öhdəliklərin yerinə yetirilməsi mümkün olan bir vəziyyət.

Ödəniş qabiliyyətsiz bank (insolvent bank) aktivləri öz öhdəliklərini ödəyə bilməyən bank.

Müflisləşmə (bankruptcy) maliyyə müflisləşməsi.

Satıcı (seller) əlində olan malın və ya xidmətin gerçəkləşdirməsini həyata keçirən şəxs.

Nəğdləşdirmə (cashing) kredit müəssisəsində olan pul vəsaitinin nəğd pula keçirilməsi.

İnkişafda olan ölkələr (less developed countries) Latın Amerikas, Afrika, Asiya və

და სხვა რეგიონების ქვეყნები, რომლებსაც დამახასიათებელია სანარმოო ძალების განუვითარებლობა, განათლებისა და ტექნოლოგიების დაბალი დონე, მაღალი უმუშევრობა და ა.შ.

განვითარებული ქვეყნები (industrially advanced countries) აშშ, კანადა, იაპონია, დასავლეთ ევროპის ქვეყნები, რომლებმაც შეძლეს ეკონომიკის განვითარება.

გარიგება (deal) შეთანხმება ორ ან მეტ პირს შორის.

გარიგება საბირჟო (bargains) საბირჟო საქონელზე დადებული ხელშეკრულება.

გარიგება საკრედიტო (credit transaction) გარიგება, რომლის დროსაც საბროკერო კანტორა საბირჟო გარიგების შესრულებისთვის ბანკში კრედიტს იღებს.

გასხვისება (alienation)

digər regionların ölkələri, onlar üçün müəssisə qüvvələrinin inkişafsızlığı, təhsil və texnologiyaların aşağı səviyyəsi, yüksək işsizlik və s. Xarakterikdir.

İnkişaf etmiş ölkələr (industrially advanced countries) iqtisadi inkişaf etmiş ölkələr, məsələn, ABŞ, Kanada, Yaponiya, Qərbi Avropa ölkələri

Saziş, sövdələşmə (deal) iki və ya artıq şəxs arasında razılaşma

Birja sazişi (bargains) birja malına bağlanmış müqavilə.

Kredit sazişi (credit transaction) bu zaman broker kontorunda birja sazişinin yerinə yetirilməsi üçün bankda kredit alır.

Özginlikləşdirmə (alienation)

საკუთრების უფლების
გადაცემა სხვა პირზე
მუდმივად ან დროებით.

გიროლი (collateral) გარკვეული
უზრუნველყოფა, რომელსაც
მსესხებელი გადასცემს
კრედიტორს სესხის დაბ-
რუნების გარანტიისათვის.

გრანტი (grant) უსასყიდლოდ
გადაცემული მიზნობრივი
ფულადი სახსრები.

დაგირავება (to pawn) ნივთის
გადაცემა სხვა პირისთვის
დროებით სარგებლობაში,
მისგან ფულადი ან სხვა სახის
აქტივების მიღების მიზნით.
იგი უნდა დააბრუნოს
დამგირავებელმა წინასწარ
შეთანხმებულ ვადაში,
წინააღმდეგ შემთხვევაში,
დაკარგავს მესაკუთრის
უფლებებს.

**დამატებითი ღირებულებაზე
გადასახადი, ღირებულებაზე** (value
added tax) სხვაობა საქონლის
სარეალიზაციო ფასსა და მის
წარმოებასა და მოწოდებას-

əmlak hüququnun başqa şəxsə
daim və ya müvəqqəti
keçirilməsi.

Girov (collateral) müəyyən
təminat, hansını borcötürən
kreditora borcun qaytarılması
zəmanəti üçün verir.

Qrant (grant) təmənnasız verilmiş
məqsədli pul vəsaitləri.

Girov qoyulması (to pawn)
əşyanın başqa şəxs üçün
müvəqqəti istifadəyə verilməsi,
ondan pul və ya başqa növde
aktivlərin qəbulu məqsədilə.
Girov qoyan onu əvvəlcədən
razılaşdırılmış müddətdə
qaytarmalıdır, əks halda,
sahibkar hüquqlarını itirəcəkdir.

Əlavə dəyər vergisi, ƏDV (value
added tax) malın
gerçəkləşdirmə qiyməti və onun
mənşə və çatdırılması ilə
əlaqədar maddi xərclər arasında

თან დაკავშირებული
მატერიალურ ხარჯებს
შორის.

**დამატებული ღირებულების
გადასახადის განაკვეთი**
(value added tax rate) დღგ-ის
განაკვეთი შეადგენს
დასაბეგრი ბრუნვის ან
დასაბეგრი იმპორტის 20
პროცენტს.

დანაზოგი (savings) ფიზიკური
პირის შემოსავლის ნაწილი,
რომელიც გამოიყენება
კაპიტალის დაგროვებ-
სათვის.

დანაკლისი ბუღალტრულ
ჩანაწერებთან შედარებისას
გამოვლენილი სასაქონლო-
მატერიალური ფასეულო-
ბების ნაკლებობა.

დანახარჯი (expenses) ნებისმი-
ერი სახის რესურსის
გამოყენებით ამა თუ იმ
საქმიანობის დროს განეული
ხარჯი.

დახურული ეკონომიკა (closed
economy) ქვეყნის ეკონო-

მარჯ.

Əlavə dəyər vergisinin sahəsi
(value added tax rate) ƏDV-nin
sahəsi tutulası dövriyyənin və
ya tutulası ixracın 20 faizini
təşkil edir.

Ehtiyatlar (savings) fiziki şəxsin
gəlir hissəsi, kapital toplantısı
üçün istifadə edilir.

Çatışmazlıq mühasibat qeydləri
ilə müqayisədə aşkarlanmış
mal-material dəyərlərinin azlığı

Xərclər (expenses) hər hansı bir
resursun istifadəsi ilə bu və ya
digər fəaliyyət zamanı çəkilən
xərc.

Qapalı iqtisadiyyat (closed
economy) ölkə iqtisadiyyatı,

მიკა, რომელიც არ ეხება საქონლისა და მომსახურების ექსპორტსა და იმპორტს.

დებეტი (debit) საბუღალტრო ჩანაწერი, რომლის შედეგად იზრდება ორგანიზაციის აქტივი ან მცირდება ვალდებულებები (საპირისპირო კრედიტი).

დებიტორი დავალიანების მქონე იურიდიული ან ფიზიკური პირი.

დეკლარაცია (declaration) გადასახადის გადამხდელის განაცხადი თავისი შემოსავლის, ქონების რაოდენობის შესახებ.

დეკლარაცია საბაჟო (customs declaration) დოკუმენტი, რომელშიც აისახება ქვეყნის ტერიტორიაზე შემოსული ან გასული ტვირთების შესახებ ინფორმაცია.

დეკლარაცია საშემოსავლო (tax return) დეკლარაცია, რომელშიც აისახება ფიზიკური

malın və xidmətin ixracına və idxalına aid deyil.

Debet (debt) mühasibat qeydi, onun nəticəsində təşkilatın aktivi artır və öhdəlikləri azalır (qarşılıqlı kredit)

Debitor (debtor) borcu olan hüquqi və ya fiziki şəxs.

Bəyanamə (declaration) vergi ödəyicisinin gəliri, əmlakının miqdarı haqqında ərizəsi

Gömrük bəyanaməsi (customs declaration) ölkə ərazisinə daxil olmuş və ya çıxarılmış yüklər haqqında məlumat təsvir edilir.

Gəlir bəyanaməsi (tax return), fiziki şəxsin gəlirləri təsvir olunur.

პირის შემოსავლები.

დემპინგი (dumping) საქონლის გაყიდვა უცხოეთის ბაზარზე შიდა ბაზრის ფასებთან შედარებით ბევრად იაფად.

დეპოზიტი (deposit) კერძო პირის ან საწარმოს ანგარიში კომერციულ ბანკში; ანაბარი, შენატანი.

დეპონირება ფულადი თანხის, ფასიანი ქაღალდის და სხვა ფასეულობის შესანახად გადაცემა საკრედიტო დაწესებულებისთვის.

დეპონირებული თანხა (deposited amount) თანხა, რომელიც გადატანილია დეპონენტზე.

დეფიციტი (deficit) ხარჯების მეტობა შემოსავალზე, ბარალი.

დეფლაცია (deflation) ფასების საერთო დონის დაწევა.

დეფოლტი (default) ფინანსური ვალდებულებების შესრულებაზე უარის გაცხადება.

Dempinq (dumping) malın daxili bazar dəyərinə nisbətən xarici bazarda ucuz satışı.

Depozit (deposit) fərdi şəxsin və ya müəssisənin komersiya bankında hesabı; ödəniş.

Depozitə qoyma pul vəsaitinin, dəyərli kağızların və başqa dəyərlərin saxlanması üçün kredit müəssisəsinə verilməsi.

Depozitə qoyulmuş məbləğ (deposited amount) deponentə keçirilmiş məbləğ.

Defisit (deficit) xərclərin gəlirdən artıq olması, ziyan.

Deflasiya (deflation) qiymətlərin ümumi səviyyəsinin düşməsi.

Defolt (default) maliyyə öhdəliklərinin yerinə yetirilməsinə imtina etmək.

დიდი შვიდეული (G7, Group of 7) ჯგუფი, რომლის წევრები არიან აშშ, გაერთიანებული სამეფო, კანადა, იაპონია, გერმანია, საფრანგეთი და იტალია.

დივერსიფიკაცია (diversification) კომპანიის ზრდის ოთხი სტრატეგიიდან ერთ-ერთი, რომელიც ახალ ბაზარზე ახალი პროდუქტით შესვლას გულისხმობს.

დივიდენდი აქციონერის / მონილის მიერ აქციებიდან ან უფლებებიდან (წილებიდან) მიღებული ნებისმიერი შემოსავალი.

დივიდენდის გადახდის წყარო (source of dividend's payment) სააქციო საზოგადოების მოგება.

დივიდენდური აღრიცხვა (dividend accounting) დივიდენდის მიმღებ აქციის მფლობელთა აღრიცხვა.

დიზაჯიო (disagio) ფულის ნიშნებისა და ფასიანი ქაღალდების კურსის

Böyük yeddilik (G7, Group of 7) qrup, bura ABŞ, Birləşmiş krallıq, Kanada, Yaponiya, Almaniya, Fransa və İtaliya.

Diversifikasiya (diversification) şirkətin artımının dörd strategiyasından biri, hansı ki, yeni bazarda yeni məhsulla daxil olmasını nəzərdə tutur.

Dividend aksioner/tərəfdaş tərəfindən aksiyalardan və ya hüquqlardan (paylardan) alınan hər hansı bir gəlir.

Dividendin ödəniş mənbəsi (source of dividend's payment) səhmdar cəmiyyətinin mənfəəti.

Dividend qeydiyyatı (dividend accounting) dividendin qəbuledici səhmlərinin sahibkarlarının qeydiyyatı.

Dizajio (disagio) pul nişanələrinin və dəyərli kağızların kursunun azalması.

შემცირება.

დილერი (dealer) საცალოდ გადაყიდვის მიზნით საქონლის და მომსახურების ბითუმად მყიდველი.

დისკონტი (discount) 1. საქონელზე ფასდათმობა, სხვაობა ფასიანი ქაღალდის ემისიის ფასსა და მიმდინარე ფასს შორის; 2. ვალუტის ფორვარდულ კურსსა და ვალუტის მომენტალური მინოდების კურსს შორის სხვაობა.

დისკონტური ფასიანი ქაღალდი (discount securities) ფასიანი ქაღალდი, რომელიც იყიდება შეღავათით მის ნომინალურ ღირებულებასთან შედარებით.

დოტაცია (subvention) სახელმწიფოს მიერ უსასყიდლოდ გადაცემული ფულადი სახსრები ადგილობრივი ორგანოებისთვის, სანარმოებისა და ფიზიკური პირებისთვის.

Diler (dealer) pərakəndə satış məqsədilə malın və xidmətin topdansatış alıcısı.

Diskont (discount) 1. Malda qiymət güzəşti, dəyərli kağızların emissiya dəyəri və cari qiymət arasında fərq; 2. Valyutanın forward kursu və valyutanın ani çatdırılması kursu arasında fərq.

Diskont dəyərli kağız (discount securities) dəyərli kağız, nominal dəyəri ilə müqayisədə güzəştli satışla satılır.

Dotasiya (subvention) dövlət tərəfindən yerli orqanlar, müəssisələr və fiziki şəxslər üçün təmənnasız verilmiş pul vəsaitləri.

ევრობაზარი (euro-market)

საკრედიტო კაპიტალის საერთაშორისო ბაზარი, რომელზეც ოპერაციები ევროვალუტით ხორციელდება.

ევროდოლარი (eurodollars)

ფულადი სახსრები ამერიკული დოლარების სახით, რომელიც მისმა მფლობელებმა მოათავსეს აშშ-ის ფარგლებს გარეთ, ძირითადად ევროპის ბანკებში.

ევროვალუტა (eurocurrency)

ნებისმიერი ქვეყნის კონვერტირებადი ვალუტა, რომელიც დასავლეთ ევროპის ერთ-ერთი ბანკის ანგარიშზეა.

ევროკავშირი (European Union)

სახელმწიფოთაშორისი გაერთიანება, რომელიც შეიქმნა 1993 წელს ევროპის თანამეგობრობის ბაზაზე.

ევროკრედიტი (euro-credit)

საერთაშორისო სესხი,

Avrobazar (euro-market) kredit kapitalının beynəlxalq bazarı, onda əməliyyatlar avro valyutası ilə həyata keçirilir.

Avrodollar (eurodollars) Amerika dollarları şəklində pul vəsaitləri, onları sahibləri ABŞ həudlarından kənarında əsasən Avropa banklarında yerləşdirirlər.

Avrovalyuta (eurocurrency) istənilən ölkənin konvertasiya edilən valyutası, hansı ki, Qərbi Avropanın banklarından birinin hesabındadır.

Avropa İttifaqı (European Union) dövlətlərarası birlik, 1993-cü ildə Avropa həmyoldaşlıq bazasında yaranmışdır.

Avrokredit (euro-credit) beynəlxalq borc, hansını

რომელსაც ქვეყნებს მსხვილი კომერციული ბანკები აძლევენ ევროვალუტის ბაზრის რესურსების სანაცვლოდ.

ევროობლიგაცია (euro-obligation) სავალო ვალდებულებანი, გამოშვებული ემიტენტის მიერ ევრობაზარზე გრძელვადიანი სესხის მისაღებად.

ევროჩეკი (euro-cheque) ჩეკები, რომლებიც გასანაღდებად მიიღება ევროპული საბანკო სისტემის, „ევროჩეკის“ წევრ სახელმწიფოთა საბანკო დანესებულებების მიერ.

ეკონომია (economy) რისამე მომჭირნეობით ხარჯვა; ასეთი ხარჯვის შედეგად მიღებული სარგებლობა.

ეკონომიკა (economy, economics)

1. სამეურნეო საქმიანობის ერთობლიობა; 2.

მეცნიერება, რომელიც სწავლობს როგორც თეორიულ ეკონომიკურ

ölkələrə iri kommersiya bankları Avrovalyuta bazarının resursları əvəzinə verirlər.

Avro istiqrazi (euro-obligation) emitent tərəfindən avrobazara uzunmüddətli borcun alınması üçün verilən əsas öhdəliklər.

Avroçek (euro-cheque) Avropa bank sisteminin, “Avroçekin” üzv dövlətlərinin bank müəssisələri tərəfindən nəğdləşdirilməsi üçün götürülür.

Qənaət (economy) nəyinsə qənaətlə xərclənməsi; belə bir xərcin nəticəsində alınan mənfəət.

İqtisadiyyat (economy, economics). 1. Təsərrüfat işinin birliyi; 2. Həm nəzəri qanunları, eləcə də təsərrüfatın konkret vəziyyətini öyrənən elm.

კანონებს, ისე მეურნეობის კონკრეტულ მდგომარეობას.

ეკონომიკური გარემო (economic environment) ფაქტორები, რომლებიც ზეგავლენას ახდენენ მომხმარებლის მსყიდველობით უნარსა და ხარჯვით ტენდენციებზე.

ეკონომიკური ზრდა (economic growth)

დროის გარკვეულ მონაკვეთში (როგორც წესი, ერთი წლის განმავლობაში) წარმოებული საქონლისა და გაწეული მომსახურეობის ზრდა გასულ წელთან შედარებით.

ეკონომიკური ინტეგრაცია (economic integration)

სხვადასხვა ქვეყნების ეროვნულ მეურნეობათა თანამშრომლობა.

ეკონომიკური პოლიტიკა

(economic policy) კურსი, რომელიც მიზნად ისახავს ეროვნული მეურნეობის რაციონალურ მართვას.

ემბარგო (embargo) ქვეყანაში

İqtisadi mühit (economic environment) istehlakçının alıcılıq qabiliyyəti və xərcləmə meyllərinə təsir göstərən amillər.

İqtisadi artım (economic growth) vaxtın müəyyən kəsiyində (bir qayda olaraq, bir il ərzində) istehsal edilən malın və göstərilən xidmətin artımı, ötən illə müqayisədə.

İqtisadi inteqrasiya (economic integration) müxtəlif ölkələrin milli təsərrüfatlarının əməkdaşlığı.

İqtisadi siyasət (economic policy) məqsədi milli təsərrüfatın rəşional idarəçiliyi olan kurs.

Embarqo (embargo) ölkədə

განსაზღვრული სახის
საქონლის შეტანა-
გამოტანაზე დანესებული
აკრძალვა.

ემისია (emission) საბანკო და
სახაზინო ბილეთების,
ქალაქის ფულისა და
ფასიანი ქალაქდების
გამოშვება მიმოქცევაში.

ემიტენტი (issuer) ბანკი,
ცენტრალური ან
ადგილობრივი
ხელისუფლების
მმართველობის ორგანო,
რომელიც მიმოქცევაში
უშვებს ფასიან ქალაქდებს.

ემიტირება (emit) [ლათ. emittere
გამოშვება] ფულისა და
ფასიანი ქალაქდების
მიმოქცევაში გამოშვება,
ემისიის განხორციელება.

**ეროვნული (ცენტრალური)
ბანკი** (national (central) bank)
იხ. ბანკი ეროვნული
(ცენტრალური).

ეროვნული ბანკის საბჭო (board
of national bank) ეროვნული

müəyyənləşdirilmiş şəkildə
malın gətirilməsinə-
çıxarılmasına təsis edilən
qadağa.

Emissiya (emission) bank və
büdcə biletlərinin, kağız pulun
və dəyərli kağızların
dövriyyəyə buraxılması.

Emitent (issuer) mərkəzi və ya
yerli hakimiyyətin idarəçi
orqanı, dəyərli kağızları
dövriyyəyə buraxır.

Emitasiya (emit) (lat. Emittere
buraxılış) pulun və dəyərli
kağızların dövriyyəyə
buraxılması, emissiyanın həyata
keçirilməsi.

Milli (mərkəzi) bank (national
central bank) baxın Milli Banka
(Mərkəzi)

Milli Bank şurası (board of
national bank) Milli bankın

ბანკის მმართველობის
უმალესი ორგანო ცხრა
წევრის შემადგენლობით.

ეროვნული შემოსავალი
(national income) გარკვეული
პერიოდის განმავლობაში
ქვეყანაში ახალშექმნილი
ღირებულება.

ექსპორტი (export) საქონლის,
მომსახურების ქვეყნის
საბაჟო ტერიტორიიდან
საზღვარგარეთ გატანა.

ექსპორტი პირდაპირი (direct
export) საქონლის
მწარმოებელი ქვეყნიდან
საქონლის გატანა ქვეყანაში,
სადაც ხდება მისი უშუალო
მოხმარება.

ვადიანი ანაბრები (time depozite)
პროცენტის მომტანი
დეპოზიტები, რომელთა
დაბრუნების ვადა წინასწარ
არის განსაზღვრული.

ვალუაცია (valuation) უცხოური
ვალუტის ღირებულების
განსაზღვრა ეროვნული
ფულის ერთეულით,

idarətməsinin ali orqanı,
doqquz üzvdən ibarət.

Milli gəlir (national income)
müəyyən müddət ərzində
ölkədə yenidən yaradılmış dəyəri

Eksport (export) malın, xidmətin
ölkənin gömrük ərazisindən
xaricə çıxarılması.

Birbaşa eksport (direct export)
malın istehsalçı ölkəsindən
birbaşa istifadə edilən ölkəyə
çıxarılması.

Müddətli depozit (time deposit)
faiz gətirən depozitlər, onların
qaytarılma müddəti əvvəlcədən
müəyyənləşdirilmişdir.

Valvasiya (valuation) valyuta
kursunun vaxtın müəyyən
müddəti üçün dəyişilməz
qaldığı xarici valyutanın

როდესაც სავალუტო კურსი დროის განსაზღვრული პერიოდისთვის უცვლელია.

ვალი (debt) ვალდებულებითი ურთიერთობის საგანი, რომელსაც აქვს როგორც ნივთიერი, ისე არანივთიერი გამოხატულება.

ვალი სახელმწიფო (state / government debt) ქვეყნის ვალდებულებები ძირითადი თანხების დათვარვისა და დარიცხული პროცენტების გადახდისა, რაც უზრუნველყოფილია სახელმწიფოს მთელი აქტივებით.

ვალი სახელმწიფო საგარეო (foreign national debt) უცხოური კონვერტირებადი ვალუტით გამოსახული სახელმწიფო ვალის შემადგენელი ნაწილი.

ვალი სახელმწიფო საშინაო (internal state/government debt) სახელმწიფო ვალის შემადგენელი ნაწილი, რომელიც გამოსახულია

dəyərinin milli pul vahidi ilə müəyyənləşdirilməsi

Borc (debt) öhdəlikli münasibət mövzusu, onun həm əşya, eləcə də qeyri-əşya ifadəsi vardır.

Dövlət borcu (state/government debt) ölkənin öhdəlikləri əsas məbləğlərin ödənilməsi və köçürülmüş faizlərin ödənilməsi, bu da dövlətin tam aktivləri ilə təmin edilir.

Dövlətin xarici borcu (foreign national debt) xarici konvertasiya edilən valyuta ilə ifadə edilmiş dövlət borcunun tərkib hissəsi.

Dövlətin daxili borcu (internal state/government debt) dövlət borcunun tərkib hissəsi, milli valyuta ilə təsvir olunur.

ეროვნული ვალუტით.

ვალორიზაცია (valorisation) 1.

ლონისძიებები, რომლებიც ხელოვნურად ზრდის საქონლის ფასს, ფასიანი ქაღალდების კურსს; 2. იგივეა, რაც რევალვაცია.

ვალუტა (currency) 1. ქვეყნის ფულადი ერთეული (ქაღალდის ფული, მონეტა).

2. საზღვარგარეთული ქვეყნის ფულადი ნიშნები.

ვალუტა არაკონვერტირებადი (non-convertible currency)

ვალუტა, რომლის სხვა ქვეყნის ვალუტაზე თავისუფლად გადაცვლა შეუძლებელია ან შეზღუდულია.

ვალუტა კონვერტირებადი (converted currency) ვალუტა, რომელიც თავისუფლად იცვლება ნებისმიერი სხვა ქვეყნის ვალუტაზე.

ვალუტა ნახევრად კონვერტირებადი (half-converted currency) ვალუტა,

Valorizasiya (valorisation) 1. Süni olaraq malın, dəyərli kağızların kursunu, qiymətini artıran ölçülər; 2. Revalvasiyada olduğu kimi.

Valyuta (currency) 1. Ölkənin pul vahidi (kağız pul, monet). 2. Xarici ölkənin pul nişanələri.

Konvertasiya edilməyən valyuta (non-convertible currency) başqa ölkənin valyutasına dəyişilməsi mümkün olmayan və ya məhdud olan valyuta.

Konvertasiya edilməyən valyuta (converted currency) istənilən ölkənin valyutasına sərbəst şəkildə dəyişdirilən valyuta.

Yarımkonvertasiyalı valyuta (half-converted currency) yalnız müəyyən ölkələrin valyutasına

რომლის თავისუფლად გადაცვლა ხდება მხოლოდ განსაზღვრული ქვეყნების ვალუტაზე.

ვალუტა სარეზერვო (reserve currency) ერთი ან რამდენიმე ქვეყნის ვალუტა, რომლითაც იქმნება ამა თუ იმ ქვეყნის რეზერვები.

ვალუტის გამყარება (კურსის ზრდა) (appreciation) სავალუტო ბაზარზე ვალუტის ფასის ზრდა.

ვალუტის დაცემა (კურსის დაცემა) (depreciation) სავალუტო ბაზარზე ვალუტის გაიაფება სხვა ვალუტებთან შედარებით.

ვალუტის კონვერსია (currency conversion) ერთი ქვეყნის ვალუტის მეორე ქვეყნის ვალუტაზე გაცვლის შესაძლებლობა მოქმედი ვალუტის კურსით.

ვალუტის კურსი (rate of exchange) მოცემული ქვეყნის

sərbəst şəkildə dəyişdirilən valyuta.

Rezerv valyuta (reserve currency) bir və ya bir neçə ölkənin valyutası, onunla bu və ya digər ölkənin rezervləri yaradılır.

Valyutanın möhkəmlənməsi (kursun artırılması) (appreciation) valyuta bazarında valyuta qiymətinin artırılması.

Valyutanın endirilməsi (kursun endirilməsi) (depreciation) valyuta bazarında başqa valyutalara nisbətən valyutanın endirilməsi.

Valyutanın konversiyası (currency conversion) bir ölkənin valyutasının ikinci ölkənin valyutasına dəyişdirilmək imkanı, qüvvədə olan valyutanın kursu ilə.

Valyuta kursu (rate of exchange) verilən ölkənin milli

ეროვნული ვალუტის ფულადი ერთეულის ღირებულება, გამოხატული სხვა ქვეყნის ვალუტის ფულადი ერთეულით.

ვაუჩერი (voucher)

სახელმწიფოს მიერ გამოშვებული ფინანსური დოკუმენტი, რომელიც გაიცემა პრივატიზაციის პროცესში.

ვოლონტიორი (volunteer)

ანაზღაურების გარეშე, საკუთარი სურვილით მომუშავე.

ზარალი (losses) სახელმწიფოს, მენარმის, მომხმარებლის ან შუამავლის მატერიალური, ქონებრივი და ფინანსური დანაკარგი.

ზეგანაკვეთური მუშაობა

(overtime) სამუშაო, რომელიც სრულდება სამუშაო დროის დაწესებული ხანგრძლივობის დამთავრების შემდეგ.

ზედნადები (blading) დოკუმენტი,

valyutasının pul vahidinin başqa ölkənin pul vahidi ilə ifadə edilmiş dəyəri.

Vauçer (voucher) dövlət

tərəfindən buraxılan maliyyə sənədi, özəlləşdirmə prosesində verilir.

Volontyer (volunteer) ödəniş

xaricində öz istəyi ilə işləyən.

Ziyan (losses) dövlətin,

istehsalçının, istehlakçının və ya vəsatətcinin maddi, əmlak və maliyyə itkisi.

Vaxtıdan artıq iş (overtime) iş

vaxtının təsis edilmiş müddətinin başa çatdırılmasından sonra yerinə yetirilən iş.

Faktura (blading) hüquqi və

რომელსაც აქვს იურიდიული და ფინანსური დანიშნულება. იგი დგება ყოველ სატრანსპორტო გზავნილზე გაგზავნისა და დანიშნულების პუნქტების ჩვენებით.

ზედნადები ხარჯები (establishment charges) ირიბი ხარჯები, რომლებიც წარმოების ტექნოლოგიურ პროცესში უშუალოდ არ მონაწილეობენ.

თავისუფალი ეკონომიკური ზონა (free economic area) ქვეყნის შიგნით ნებისმიერი ტერიტორია, რომლის ფარგლებში მოქმედებს სამეურნეო და სამეწარმეო საქმიანობის შეღავათიანი საბაჟო, სავალუტო, საგადასახადო, სავიზო რეჟიმი.

თავისუფალი ვაჭრობა (free trade) საერთაშორისო ვაჭრობაში რაიმე წინააღმდეგობების, შეზღუდვების არარსებობა.

maliyyə təyinatı olan sənəd. O, hər nəqliyyat daşınmasının və təyinat məntəqələrinin göstərilməsi ilə yazılır.

Əlavə xərc (establishment charges) dolayı xərclər, onlar istehsalın texnoloji prosesində birbaşa iştirak etmirlər.

Azad İqtisadi Zona (free economic area) ölkənin daxilində hər hansı bir ərazi, onun çərçivəsində təsərrüfat və istehsal fəaliyyətinin güzəştli gömrük, valyuta, vergi, viza rejimi fəaliyyət göstərir.

Azad ticarət (free trade) beynəlxalq ticarətdə hər hansı bir maneələrin, məhdudiyyətlərin yoxluğu.

თავისუფალი ვაჭრობის ზონა

(free trade area) ვაჭრობის ზონა, რომლის ფარგლებშიც ხორციელდება სამრეწველო საქონლით საერთაშორისო ვაჭრობა საბაჟო და რაოდენობრივი შეზღუდვის გარეშე; თავისუფალი ეკონომიკური ზონის ერთ-ერთი სახე.

თამასუქი (bill of exchange)

ფასიანი ქაღალდი, დოკუმენტი, რომლითაც მისი გამცემი პირი კისრულობს უპირობო ვალდებულებას გადაიხადოს თამასუქში ნაჩვენები თანხა.

თამასუქი კერძო (personal bill)

ფიზიკური და იურიდიული პირების მიერ გაცემული თამასუქი.

თამასუქი კომერციული

(commercial bill) კერძო თამასუქის სახე, დაკავშირებული საქონლის ნისიად გაყიდვასთან.

თამასუქი მარტივი (note of hand)

Azad ticarət zonası (free trade zonası) ticarət zonası, onun çərçivəsində gömrük və kəmiyyət məhdudiyəti xaricində sənaye malları ilə beynəlxalq ticarəti; azad iqtisadi zonanın növlərindən biri.

Veksəl (bill of exchange) dəyərlı kağız, sənəd, onu verən şəxs üzərinə şərtsiz öhdəçilik götürür ki, vekseldə göstərilən məbləği ödəsin.

Özəl veksəl (personal bill) fiziki və hüquqi şəxslər tərəfindən verilən veksəl.

Kommersiya vekseli (commercial bill) özəl veksəl növü, malın nisyə satışı ilə əlaqədardır.

Sadə veksəl (note of hand) dəyərlı

ფასიანი ქალაქი,
რომელიც ადასტურებს
თამასუქის გამცემის
ვალდებულებას თვითონ
გადაიხადოს თამასუქში
მითითებული თანხა.

თამასუქი საფინანსო (finance bill) კერძო თამასუქის სახესხვაობა, დაკავშირებული ფინანსურ ოპერაციებთან.

იმპორტი (import) საქონლის, მომსახურების, სამუშაოს და მისთანათა საზღვარგარეთიდან შემოტანა.

იმპორტი ირიბი (indirect import) მაკომპლექტებელი მასალების ან ნახევარფაბრიკატების იმპორტი, რომელიც განკუთვნილია ქვეყანაში შემოტანილი საქონლისთვის (მაგალითად: მანქანა, მონწყობილობა და ა.შ.).

იმპორტი პირდაპირი (direct import) საქონლის შეტანა საქონლის მწარმოებელი

kağız, vekseli verən şəxsin öhdəçiliyini təsdiq edir ki, vekseldə verilən məbləği ödəsin.

Maliyyə vekseli (finance bill) maliyyə əməliyyatı ilə əlaqədar özəl vekselin növlərindən biri.

İmport (import) malın, xidmətin, işin xaricdən daxil edilməsi.

Dolayı import (indirect import) ölkəyə daxil edilmiş mal üçün nəzərdə tutulan komplektləşdirilmiş və ya yarıfabrikatların importu (məsələn: maşın, avadanlıq və s.)

Birbaşa import (direct import) malın istehsalçı ölkədən onu birbaşa istifadə edən ölkəyə

ქვეყნიდან ქვეყანაში, სადაც
ხდება მისი უშუალო
მოხმარება.

ინდემნიტეტი (indemnity)
ზარალის ანაზღაურება,
კომპენსაცია.

ინდექსი საბირჟო (exchange
index) დროის
განსაზღვრული
მომენტისთვის
გაანგარიშებული ფასიანი
ქაღალდების ბაზრის
საერთო მახასიათებელი.

ინდივიდუალური მენარმე
(individual entrepreneur /
undertaker) ინდივიდუალუ-
რი სანარმოს მფლობელი
და მმართველი ფიზიკური
პირი.

ინდივიდუალური სანარმო
(individual enterprise)
ფიზიკური პირის სამენარმეო
საქმიანობის ორგანიზაციულ-
სამართლებრივი მონაცემების
ფორმა.

**ინდივიდუალური სანარმოს
საფირმო სახელწოდება**

გატარლმასი.

İndemnitet (indemnity) ziyanın
ödənilməsi, kompensasiya.

Birja indeksi (exchange index)
vaxtın müəyyən anı üçün
hesablanmış dəyərli kağızlar
bazarının ümumi xarakteri.

Özəl sahibkar (individual
entrepreneur/undertaker) fərdi
istehsal sahibi və idarəedən
fiziki şəxs.

Fərdi istehsalat (individual
enterprise) fiziki şəxsin istehsal
işinin təşkili-hüquqi forması.

Özəl istehsalın firma adı (busi-
ness name of individual

(business name of individual enterprise) სახელწოდება, რომელიც შედგება ინდივიდუალური მენარმის სახელისა და გვარისგან.

ინდივიდუალური საწარმოს საწესდებო კაპიტალი (authorized capital of individual enterprise) საწესდებო კაპიტალი, რომელიც განისაზღვრება თვით მენარმის მიერ.

ინდივიდუალური საწარმოს წევრთა რაოდენობა (quantity of individual enterprise's members) განისაზღვრება ერთი პირი ინდივიდუალური მენარმით, რომელსაც რეგისტრაციით შეიძლება ჰყავდეს აგრეთვე დამხმარე წევრები.

ინდივიდუალური საწარმოს ხელმძღვანელობა (management of individual enterprise) ხელმძღვანელობა, რომელსაც ახორციელებს ინდივიდუალური მენარმე.

enterprise) fərdi sahibkarın adı və soyadından ibarət ad.

Özəl istehsalatın nizamnamə kapitalı (authorized capital of individual enterprise) nizamnamə kapitalı, hansı ki, sahibkar tərəfindən müəyyənləşdirilir.

Özəl istehsalatın üzvlərinin sayı (quantity of individual enterprise's members) özəl sahibkarla müəyyənləşdirilən bir şəxs, hansının qeydiyyat əsasında eləcə də köməkçi üzvləri ola bilər.

Özəl istehsalatın rəhbərliyi (management of individual enterprise) rəhbərlik, onu özəl sahibkar həyata keçirir.

ინდოსამენტი (endorsement)

გადაცემის წარწერა ფასიანი ქალაქის უკანა მხარეზე, რომელიც არის სხვა პირისთვის განსაზღვრული უფლების გადაცემის დადასტურება.

ინდოსანტი (endorsee) პირი,

რომელიც ფასიანი ქალაქის უკანა მხარეს აკეთებს გადაცემის წარწერას.

ინდოსატი (endorser) პირი,

რომლის სასარგებლოდაც არის ფასიანი ქალაქზე გაკეთებული გადაცემის წარწერა.

ინვენტარი (inventory) განსა-

ზღვრული მიზნისთვის, სამუშაოსთვის განკუთვნილი ქონების საგნების ერთობლიობა.

ინვენტარიზაცია (stock-taking)

ინვენტარის აღწერა.

ინვესტირება (invest) ინვეს-

ტიციების განხორციელება.

İndosament (endorsement) başka

şəxs üçün müəyyənləşdirilmiş hüququn ötürülməsini təsdiqləyən dəyərli kağızın arxa tərəfində yazısı.

İndosant (endorsee) qiymətli

kağızın arxa tərəfinə verilmiş yazısını edən şəxs.

İndosat (endorser) şəxs, hansının

xeyrinə dəyərli kağızda verilmiş yazısı yazılır.

İnventar (inventory) müəyyən-

ləşdirilmiş məqsəd üçün ayrılmış əmlak əşyalarının vəhdəti.

İnventarizasiya (stock-taking)

inventarın təsviri.

İnvestisiya qoyuluşu (invest)

investisiyaların həyata keçirilməsi.

ინვესტიცია (investment)

ფულადი, ქონებრივი და ინტელექტუალური ფასეულობის გრძელვადიანი დაბანდება საკუთარ ან უცხო ქვეყანაში მოგების მიღების მიზნით.

ინვესტიცია არასაფინანსო (non-financial investment)

არაფულადი ინვესტიცია, რომელიც უკავშირდება ლიცენზიის, ნოუ-ჰაუს, მანქანების, მონეობილობების და ა.შ. შექმნას.

ინვესტიცია პირდაპირი (direct investment) კაპიტალის

უშუალო დაბანდება რაიმე პროდუქციის წარმოებაში, ასევე სანარმოო კაპიტალის შექმნასა და გაფართოებაში.

ინვესტიცია რეალური (real investenmt) გრძელვადიანი

დაბანდება რეალურ სექტორში (მინათმფლობელობა, უძრავი ქონება, მანქანა-

İnvestisiya (investment)

pul, əmlak və intellektual dəyərin uzunmüddətli öz ölkəsində və ya xarici ölkədə mənfəət gətürülməsi məqsədilə qoyuluşu.

Qeyri-maliyyə (non-financial investment) lisenziyanın, nou-hausun, məşinların, qurğuların və s. əldə edilməsi ilə əlaqədar qeyri-maliyyə investisiyası.

Birbaşa investisiya (direct investment) hər hansı bir bir məhsulun istehsalında, eləcə də istehsalat kapitalının yaradılması və genişlənməsində kapitalın birbaşa qoyuluşu.

Real investisiya (real investment) real sektorda (torpaq mülkiyyəti, daşınmaz əmlak, məşin-avadanlıqlar, xammal) uzunmüddətli qoyuluşu.

დანადგარები, ნედლეული).

ინვესტორი (investor) პირი, რომელიც ახორციელებს ინვესტიციურებას.

ინვესტორი უცხოელი (foreign investor) უცხოელ ინვესტორად ითვლება: უცხო სახელმწიფოს ინვესტორი; მოქალაქეობის არმქონე ინვესტორი, რომელიც არ ცხოვრობს საქართველოს ტერიტორიაზე.

ინკასატორი (cash messenger) პირი (მოლარე), რომელიც იღებს (გასცემს) ორგანიზაციისგან ფულს ან რაიმე ფასეულობას მისი ბანკში ჩაბარების მიზნით.

ინკასაცია (collect) ინკასოს ოპერაციის წარმოება; სათანადო დოკუმენტის წარდგენით ფულის მიღება.

ინკასო (collection of payment) უნაღლო ანგარიშსწორების ერთ-ერთი ფორმა. სათანადო დოკუმენტების წარდგენით ფულის მიღება.

İnvestor (investor) investisiya qoyuluşunu həyata keçirir.

Xarici investor (foreign investor) xarici investor hesab edilir: xarici dövlətin investoru; Gürcüstan ərazisində yaşamayan vətəndaşlığı olmayan investor

İnkassator (cash messenger) şəxs (kassir), təşkilatdan pulu və ya hər hansı bir dəyərli əşyanı onu banka təhvil vermək məqsədilə götürür (verir).

İnkassasiya (collect) inkasso əməliyyatının aparılması; lazımı sənədin təqdim edilməsi ilə pulun qəbulu.

İnkasso (collection of payment) köçürmə yolu ilə hesablaşmanın formalarından biri. Lazımı sənədlərin təqdimatı ilə pulun qəbulu.

ინტერვენცია (intervention)

კურსის რეგულირების მიზნით ცენტრალური ბანკის მიერ ბანკთაშორის ბირჟაზე რომელიმე ქვეყნის ვალუტის შესყიდვა ან გაყიდვა.

ინფლაცია (Inflation) ფასების

საერთო დონის აწევა საქონელსა და მომსახურებაზე.

იპოთეკა (mortgage) უძრავი

ნივთის (მიწის, შენობის) უფლებებით დატვირთვა, დაგირავება.

იურიდიული პირი არასა-

მენარმეო (non-profit/non-entrepreneurial legal person) პირი, რომლის მიზანსაც არ შეადგენს სამენარმეო საქმიანობა.

იურიდიული პირი სამენარმეო

(კომერციული) (profit-making / profitable (commercial) იურიდიული პირი, რომლის მიზანსაც შეადგენს სამენარმეო (კომერციული) საქმიანობა.

İntervensiya (intervention) kursun

tənzimləmə məqsədilə Mərkəzi bank tərəfindən banklararası birjada hər hansı bir ölkənin valyutasının alışı və ya satışı.

İnflyasiya (İnflation) mala və

xidmətə qiymətlərin ümumi səviyyəsinin qaldırılması.

İpoteka (mortgage) daşınmaz

əmlakın (torpağın, binanın) hüquqları ilə yüklənmə, girov qoyulması.

Qeyri-sahibkar hüquqi şəxs

(non-profit/non-entrepreneurial legal person) məqsədi istehsalat işi olmayan şəxs.

İstehsalçı hüquqi şəxs (kommer-

siya) (profit-making/profitable) (commercial) hüquqi şəxs, onun məqsədini istehsal (kommersiya) işi təşkil edir.

კადასტრი (cadastre) პირთა სია, რომლებსაც ეკუთვნით საშემოსავლო გადასახადის გადახდა.

კალკულაცია (calculation) პროდუქციის ან შესრულებული სამუშაოს ერთეულის თვითღირებულების დათვლა, ასევე ასეთი გამოთვლის შედეგი.

კაპიტალდაბანდება (investment) იხ. ინვესტიცია.

კაპიტალი (capital) წარმოების მატერიალური (ფაბრიკები, ოფისები, მანქანა დანადგარები) და არამატერიალური საშუალებების ერთობლიობა.

კაპიტალური შემოსავალი (capital income) სახელმწიფო ქონების გაყიდვით მიღებული შემოსავალი.

კაპიტალური ხარჯები (capital costs) ყველა ის საბიუჯეტო ასიგნება, რომელიც წარიმართება საინვესტიციო და საინოვაციო პროგრამ-

Kadastr (cadastre) გəlir vergisinin ödənişi aid olan şəxslərin siyahısı.

Kalkulasiya (calculation) məhsulun və ya yerinə yetirilmiş iş vahidinin maya dəyərinin hesablanması, eləcə də belə bir hesablanma nəticəsi.

Kapital qoyuluşu (investment) baxın İnvestisiya.

Kapital (capital) istehsalın maddi (fabriklər, ofislər, maşın-avadanlıqlar) və qeyri-maddi vasitələrin vəhdəti.

Kapital gəliri (capital income) dövlət əmlakının satışı ilə alınan gəlir.

Kapital xərclər (capital costs) bütün büdcə assiqnasiyaları, hansılar investisiya və innovasiya proqramlarının və tədbirlərin maliyyələşdirilməsi

მების და ღონისძიებების დასაფინანსებლად.

კვოტა (quota) გადასახადის რაოდენობა, რომელიც წესდება თითოეულ დასაბეგრ ერთეულზე.

კლიენტი (client) მუდმივი მყიდველი, შემკვეთი, რაიმე მომსახურების მიმღები.

კლირინგი (clearing) უნაღლო ანგარიშსწორების სისტემა, რომელიც ემყარება მოთხოვნებისა და ვალდებულებების ურთიერთჩათვლას.

კოლაფსი (collapse) ქვეყნის ეკონომიკაში ან სოციალურ ცხოვრებაში მძიმე კრიზისი.

კომერცია (commerce) სავაჭრო საქმიანობა.

კომივოიაჟერი პროდუქციის გასაღების სპეციალისტი, რომელიც კლიენტის (გამყიდველის) დავალებით გადაადგილდება ბაზარზე, ასრულებს შუამავლის როლს და კლიენტის დავალებებს.

üçün aparılacaktır.

Kvota (quota) hər vergi tutulan vahidə təsis edilən ödənişin miqdarı

Müştəri (client) daimi alıcı, sifarişçi, hər hansı bir xidmətin qəbuledicisi.

Klirinq (clearing) tələblərin və öhdəçiliklərin qarşılıqlı məqbuluna əsaslanan köçürmə ilə hesablaşma sistemi

Kollaps (collapse) ölkə iqtisadiyyatında və ya sosial həyatda ağır böhran.

Kommersiya (commerce) ticarət işi.

Kommivoyajer müştərinin (satıcının) tapşırığı ilə bazara gedən, vasitəçi rolunu oynayan və müştərinin tapşırıqlarını yerinə yetirən məhsulun satış mütəxəssisi.

კომპანია ლიზინგური (leasing company) კომპანია, რომლის ძირითადი საქმიანობაა მონყობილობების შესყიდვა.

კომპანია საბროკერი (broker's company) იურიდიული პირი, რომელიც ახორციელებს ფასიანი ქაღალდების საჯარო ყიდვა-გაყიდვასთან დაკავშირებულ საქმიანობას.

კომპანია სადაზღვევო (insurance company) კომპანია, რომლის ძირითადი საქმიანობაა ფიზიკური თუ იურიდიული პირების დაზღვევა.

კომპანია საინვესტიციო (investment company) საკრედიტო დანესებულება, რომლის საქმიანობის მიზანს შეადგენს სახსრების დაბანდება.

კომპანია საპენსიო (pension company) კომპანიები, რომლებიც აწარმოებენ პენსიების გაცემას.

კომპანია სატრასტო (trust

Lizing şirkəti (leasing company) əsas fəaliyyəti avadanlıqların satışı olan şirkət.

Broker şirkəti (brokers company) dəyərli kağızların ictimai satışı- alışı ilə əlaqədar fəaliyyəti həyata keçirən hüquqi şəxs.

Sığorta şirkəti (insurance company) əsas iş fəaliyyəti fiziki və ya hüquqi şəxslərin sığortası olan şirkət.

İnvestisiya şirkəti (investment company) kredit müəssisəsi, onun iş fəaliyyətinin məqsədini vəsaitlərin qoyulması təqdim edir.

Təqaüd şirkəti (pension company) təqaüdlərin verilməsini həyata keçirən şirkətlər.

Trast şirkəti (trust company)

company) კომპანია, რომელიც საშუამავლო ფუნქციებს ახორციელებს და ემყარება ნდობით ურთიერთობებს.

კომპანია საფინანსო (finance company) სხვადასხვა ინსტიტუტი, რომლებიც საბითუმო და საცალო ვაჭრობაში საქონლის გაყიდვას აკრედიტებენ.

კომპენსაცია (compensation) რაიმეს სანაცვლოდ მიღებული ანაზღაურება, გასამრჯელო.

კონვერტირება (convert) ამა თუ იმ ქვეყნის ვალუტის თავისუფლად გადაცვლის შესაძლებლობა უცხო ქვეყნის ვალუტაზე მოქმედი კურსის მიხედვით.

კონკურენცია (competition) საბაზრო სიტუაცია, როდესაც ბაზარზე არის მრავალი მწარმოებელი (გამყიდველი) და მრავალი მომხმარებელი (მყიდველი).

vasitəçi funksiyalarını həyata keçirən və etimadlı ünsiyyətlərə əsaslanan şirkət.

Maliyyə şirkəti (finance company) müxtəlif təsisatlar, onlar topdan və pərakəndə satışda malın satışını kreditləşdirirlər.

Kompensasiya (compensation) nəyinsə əvəzinə ödəniş

Konvertasiya (convert) bu və ya digər ölkənin valyutasının xarici ölkənin valyutasına azad mübadiləsi imkanı, qüvvədə olan kursun əsasında.

Rəqabət (competition) bazarda çoxlu istehsalçılar (satıcı) və çoxlu istifadəçilər (alıcı) olduğu bazar vəziyyəti

კონსალტინგი კომერციულ, ეკონომიკურ, ფინანსურ და სხვა საკითხებზე პროფესიული კონსულტაციების სისტემა.

კონსორციუმი (consortium) კომპანიების ან ბანკების გაერთიანება ფართო მასშტაბის ფინანსური ან კომერციული ოპერაციების ჩასატარებლად.

კონსორციუმი საბანკო დროებითი (temporal banking consortium) მსხვილი ოპერაციის ჩასატარებლად შექმნილი საბანკო გაერთიანება.

კონსორციუმი საბანკო მუდმივმოქმედი (standing banking consortium) ბანკების მიერ პარიტეტულ სანყისებზე დაფუძნებული გაერთიანება, რომელიც ახორციელებს მსხვილმასშტაბიან ოპერაციებს სავალუტო და სასესხო კაპიტალების ბაზრებზე.

Konsaltinq kommersiya, iqtisadi maliyyə və başqa məsələlər üzrə peşəkar konsultasiyalar sistemi.

Konsorsium (consortium) şirkətlərin və ya bankların birliyi, geniş miqyasların maliyyə və ya kommersiya əməliyyatların keçirilməsi üçün.

Müvəqqəti bank konsorsiumu (temporal banking consortium) iri əməliyyatın keçirilməsi üçün yaradılmış bank birliyi.

Daim fəaliyyətdə konsorsium (standing banking consortium) banklar tərəfindən paritet başlanğıcda əsaslanmış birlik, valyuta və kredit kapitalı bazarında irimiqyaslı əməliyyatları həyata keçirir.

კორპორაციული გადასახადი

გადასახადი კომპანიის მოგებაზე (საშემოსავლო გადასახადი).

კოტირება (quotation) უცხოური

ვალუტის, ფასიანი ქაღალდების კურსის დადგენა ბირჟაზე ჩამოყალიბებული პრაქტიკის შესაბამისად.

კოტირება აქციის (quotation of

shares/stocks) საფონდო ბირჟაზე აქციის საბაზრო ფასის განსაზღვრა.

კოტირება ვალუტის (currency

quotation) უცხოური ვალუტის კურსის ჩამოყალიბება. კოტირებას ახორციელებენ სახელმწიფო (ეროვნული) ან უმსხვილესი კომერციული ბანკები.

კოტირება პირდაპირი (direct

quotation) კოტირება, რომლის დროსაც უცხოური ვალუტა გამოიხატება ეროვნული ვალუტით.

Korporativ vergi şirkətin mənfəət vergisi (gəlir vergisi)

Qiymət təyinetmə (quotation)

xarici valyutanın, dəyərli kağızların kursunun təyin edilməsi, birjada formalaşdırılmış təcrübəyə müvafiq olaraq.

Aksiyanın qiymət təyinetməsi

(quotation of shares/stocks) fond birjasında aksiyanın bazar qiymətinin müəyyənləşdirilməsi.

Valyuta qiymət təyinetməsi

(currency quotation) xarici valyuta kursunun formalaşdırılması. Qiymət təyinetməsini dövlət və ya iri kommertiya bankları həyata keçirirlər.

Birbaşa qiymət təyinetmə (direct

quotation) bu zaman xarici valyuta milli valyuta ilə ifadə edilir.

კოტირება ფასების (price quotation) საბირჟო ფასების დადგენა მოთხოვნა-მინოდების საფუძველზე.

კრედიტი (credit) 1. საქონლის ან ფულის მიცემა სესხად; 2. ბულალტრული ანგარიშის მარჯვენა მხარე.

კრედიტი გრძელვადიანი (long-term loan) კრედიტი, რომელიც ხუთ წელზე მეტი ვადით გაიცემა.

კრედიტი იპოთეკური (mortgage loan) კრედიტი, რომელიც უძრავი ქონების დაგირავების საფუძველზე გაიცემა.

კრედიტი კომერციული (commercial credit) საქონლის ფორმით გაცემული კრედიტი.

კრედიტი ლომბარდული (lombard credit) ფასიანი ქვალალდების ან საქონლის დაგირავებით გაცემული სესხი.

კრედიტი მოკლევადიანი (short-term credit) კრედიტი,

Qiyətlərin təyinedilməsi (price quotation) birja qiymətlərinin təyin edilməsi

Kredit (credit) 1. Malın və ya pulun borc verilməsi; 2. Mühasibat hesabının sağ tərəfi.

Uzunmüddətli kredit (long-term loan) beş ildən çox müddətə verilən kredit.

İpoteka krediti (mortgage loan) daşınmaz əmlakın girov qoyulması əsasında verilir.

Kommersiya krediti (commercial credit) mal forması ilə verilmiş kredit

Lombard krediti (lombard credit) dəyərli kağızların və ya malın girov qoyulması ilə verilmiş kredit

Qısamüddətli kredit (short-term credit) bir il müddətinə qədər

რომელიც გაიცემა ერთ
წლამდე ვადით.

კრედიტი ოფციური (option
credit) სესხი, რომლის
დაფარვის პირობებს
კრედიტორი ადგენს.

კრედიტი სამომხმარებლო
(consumer credit) სამომ-
ხმარებლო საქონლის
შესაძენად გაცემული სესხი.

კრედიტი სასაქონლო (commo-
dity credit) სესხი, რომელსაც
ძირითადად ექსპორტი-
ორები აძლევენ მყიდველებს
საქონლის ფორმით.

კრედიტი საშუალოვადიანი
(averageterm credit) კრედი-
ტი, რომელიც გაიცემა
ერთიდან ხუთ წლამდე
ვადით.

კრედიტი უზრუნველყოფითი
(secured credit) კრედიტი,
რომელიც უზრუნველყო-
ფილია საქონლით, უძრავი
ქონებით, ოქროთი ან სხვა
ფასეულობით.

კრედიტორი (creditor) სუბიექ-

verilən kredit

Seçimli kredit (option credit)
ödenilmə şərtlərini kreditor
təyin etdiyi kredit.

İstifadəçi krediti (consumer
credit) istifadə edilən malın əldə
edilməsi üçün verilən kredit.

Mal-material krediti (commodity
credit) əsasən eksportyorların
alıcılara mal formasında
verdikləri kredit.

Ortamüddətli kredit (average-
term credit) bir ildən beş il
müddətinə verilən kredit.

Təminatlı kredit (secured credit)
malla, daşınmaz əmlakla, qızılla
və başqa dəyərlərlə təmin edilən
kredit.

Kreditor (creditor) krediti verən

ტი, რომელიც იძლევა სესხს.

კრედიტუნარიანობა (borrowing power) მსესხებლის მატერიალური და ფინანსური შესაძლებლობის დახასიათება კრედიტის მისაღებად.

კუპონრა (banknote) ფული, ბანკნოტი, ობლიგაცია და სხვა ფასიანი ქაღალდი.

კურსი (course) 1. ფასი, რომლითაც იყიდება ფასიანი ქაღალდები; 2. ორი სხვადასხვა ვალუტის გადაცვლის ფასი, რომელიც ერთ-ერთი ვალუტით გამოიხატება.

კურსი ბირჟის (market price) ფასიანი ქაღალდის გასაყიდი ფასი, რომელიც ბირჟაზე ყალიბდება.

კურსი ემისიური (rate of issue) კურსი, რომლითაც ხორციელდება ფასიანი ქაღალდების ემისია.

კურსი ვალუტის (exchange rate) ეროვნული ვალუტის

subyekt.

Kredit qabiliyyətli (borrowing power) bərgötürənin maddi və maliyyə imkanının xarakterizə edilməsi, kreditin alınması üçün.

Əskinaz (banknote) pul, əskinaz, iastıqraz və başqa dəyərli kağız.

Kurs (course) 1. Dəyərli kağızların satıldığı qiymət; 2. Valyutalardan biri ilə ifadə olunan iki müxtəlif valyutanın dəyişdirilməsi qiyməti.

Birja kursu (market price) birjada formalaşan dəyərli kağızın satış qiyməti

Emissiya kursu (rate of issue) dəyərli kağızların emissiyası həyata keçirilən kurs.

Valyuta kursu (exchange rate) milli valyuta vahidinin miqdarı,

ერთეულის რაოდენობა, რომელიც შეიძლება გადაიცვალოს უცხოური ვალუტის ერთ ან რამდენიმე ერთეულზე, და პირიქით.

კურსი ობლიგაციის (bond rate) ფასი, რომლითაც ხდება სახელმწიფო ობლიგაციის ყიდვა-გაყიდვა.

ლარი (Lari) საქართველოს ფულის ერთეული, რომელიც შედგება ასი თეთრისაგან.

ლიზინგი (leasing) საფინანსო იჯარა.

ლიკვიდანტი (creditor) კრედიტორი, რომელიც თავის მოთხოვნებს უყენებს გაკოტრების პირას მყოფ ფიზიკურ ან იურიდიული პირს.

ლიკვიდატი (debtor) გაკოტრებული მოვალე, რომლისგანაც ამოიღება ვალი.

ლიკვიდატორი (liquidator) პირი, რომელიც სასამართლოს მიერ დანიშნულია

hansı ki xarici valyutanın bir və ya bir neçə vahidinə dəyişdirilə bilər və ya əksinə.

İstiqraz kursu (bond rate) dövlət istiqrazlarının alış-satışı baş verən qiymət.

Lari (lari) Gürcüstanın pul vahidi, yüz tetrədən ibarətdir.

Lizinq (leasing) maliyyə icarəsi.

Likvidant (creditor) müflisləşmə üzrə olan fiziki və ya hüquqi şəxsə öz tələblərini irəli sürən kreditor.

Likvidat (debtor) müflisləşmiş borclu, hansından borc götürülür.

Likvidator (liquidator) məhkəmə tərəfindən likvidasiyanın həyata keçirilməsi üçün təyin

ლიკვიდაციის

განსახორციელებლად.

ლიკვიდაცია (liquidation wind up) რისამე (საწარმოს, დანესებულების და მისთ.) საქმიანობის შეწყვეტა, დახურვა, გაუქმება.

ლიკვიდური (current position) რის განაღდებაც ან რომლის რეალიზებით ნაღდი ფულის მიღება შესაძლებელია დროის მცირე მონაკვეთში.

ლიკვიდურობა (liquidity) სხვადასხვა აქტივის ფულად გარდაქმნის შესაძლებლობა.

ლიკვიდურობის დონე (level of liquidity) ლიკვიდურობის მაჩვენებელი.

ლომბარდი (lombard) დანესებულება, რომელიც გასცემს სესხს ძვირფასი ნივთების დაგირავების სანაცვლოდ.

მაკლერი (broker) შუამავალი, რწმუნებული გარიგების დადებისას საფონდო, საქონლისა და სავალუტო ბირჟებზე.

edilən şəxs.

Likvidasiya (liquidation wind up) nəyinsə (müəssisənin, istehsalatın və s.) iş fəaliyyətinin dayandırılması, bağlanması, ləğv edilməsi.

Likvid (current position) onun nəğdləşdirilməsi və ya gerçəkləşdirilməsi ilə nəğd pulun götürülməsi az vaxt ərzində mümkündür.

Likvidasiyalaşdırma (liquidity) müxtəlif aktivin pula keçirilməsi imkanı.

Likvidasiyalaşdırma səviyyəsi (level of liquidity) likvidasiyalaşdırma göstəricisi.

Lombard (lombard) dəyərlı əşyaların girov qoyulması əvəzinə borc verən müəssisə.

Makler (broker) sazişin bağlanması zamanı fond, mal və valyuta birjasında vasitəçi, müvəkkil.

მაკლერი რეგისტრირებული

(registered broker) ბირჟის წევრი, რომელიც ახორციელებს ფასიანი ქაღალდების ყიდვა-გაყიდვას თავის ხარჯზე.

მაკლერი ცენტრალურ ბაზარზე

(broker on central market) ბირჟის წევრი, რომელიც იძლევა კონსულტაციებს საბაზრო კონიუნქტურის შესახებ.

მაკროეკონომიკა

(macroeconomics) ეკონომიკური მეცნიერება, რომელიც ეკონომიკას მთლიანობაში სწავლობს (მაგ. შრომა, კაპიტალი, ბიზნესი, სახელმწიფო სექტორი და სხვ.).

მაკროეკონომიკური მაჩვენებლები

(national measure, macroeconomic indicator) მთლიანი შიდა პროდუქტი, წმინდა შიდა პროდუქტი, მთლიანი ეროვნული პროდუქტი, ეროვნული

Qeydiyyatda olan makler

(registered broker) birja üzvü, dəyərli kağızların satış-alışın

Mərkəzi bazarda makler

(broker on central market) bazar konyunkturası haqqında məsləhətlər verən birja üzvü

Makroiqtisadiyyat

(macroeconomics) iqtisadiyyatı bütövlükdə öyrənən iqtisadiyyat elmi (məs., əmək, kapital, biznes, dövlət sektoru və s.)

Makroiqtisadi göstəricilər

(national measure, macroeconomic indicator) tam daxili məhsul, təmiz daxili məhsul, tam milli məhsul, milli gəlir, təmiz gəlir və s.

შემოსავალი, წმინდა
შემოსავალი და სხვ.

მარკეტინგული შუამავლები
(marketing intermediaries)
ფირმები, რომლებიც
კომპანიებს პროდუქტების
წარმოჩენაში, გაყიდვასა და
დისტრიბუციაში ეხმარებიან.

მარჟა (margin) სხვაობა
მყიდველის ფასსა და
გამყიდველის ფასს შორის.

**მასტიმულირებელი ფასწარ-
მოქმნა** (promotional pricing)
ხანმოკლე პერიოდში
გაყიდვის ზრდის მიზნით
პროდუქტის გასაყიდ ფასზე
და ზოგჯერ
თვითღირებულებაზე
დაბალი ფასის დადება.

მატერიალური აქტივები (ბანკის)
(fixed assets) შენობა-
ნაგებობანი, სამეურნეო
ინვენტარი და მათზე
განეული კაპიტალური
დანახარჯები.

მენაბრე (depositor) პირი,
რომელიც არის ბანკში ან

Marketing ortaqları (marketing
intermediaries) firmalar, onlar
şirkətlərə məhsulların
göstərilməsində, satılmasında
və distribusiyasında köməklik
edirlər.

Marja (margin) alıcının qiyməti
və satıcının qiyməti arasında
fərq.

**Stimullaşdıran qiymətin
yaradılması** (promotional
pricing) qısa müddət ərzində
satışın artırılması məqsədilə
məhsulun satış qiymətindən və
bəzən maya dəyərindən aşağı
qiymətin qoyulması.

Maddi aktivlər (bank) (fixed
assets) tikili, təsərrüfat inventarı
və onlara göstərilən kapital
xərcləri.

Depozitçi (depositor) bankda və
ya başqa kredit müəssisəsində

სხვა საკრედიტო დანესე-
ბულებში ანაბრის
მფლობელი.

მიზნობრივი ფასწარმოქმნა

(target costing) ფასწარმო-
ქმნის საწყის ეტაპზე ხდება
იდეალური გასაყიდი ფასის
განსაზღვრა და შემდეგ
შესაბამისი ხარჯების
ფორმირება.

მიკროგარემო (microenviron-

ment) კომპანიასთან ახლოს
არსებული ერთეულები,
რომლებიც ზეგავლენას
ახდენენ მის უნარზე,
მოემსახუროს თავის
მყიდველებს: კომპანიას,
მომწოდებლებს და ა.შ.

მიკროეკონომიკა (microecono-

mics) ეკონომიკური მეცნი-
ერება, რომელიც შედარებით
მცირემასშტაბური ეკონო-
მიკური პროცესებს
სწავლობს.

მიმდინარე ხარჯები დანახარჯე-

ბი მუშა-მოსამსახურეთა
შრომის ანაზღაურებაზე,

depozit sahibi.

Hədəf qiymətinin yaradılması

(target costing) qiymətin
yaradılmasının ilkin
mərhləsində ideal satış
qiymətinin müəyyənləşdirilməsi
və sonra müvafiq xərclərin
formalaşması baş verir.

Mikromühit (microenvironment)

şirkətə yaxın vahidlər, onlar
onun qabiliyyətinə təsir
göstərirlər ki, öz alıcılarına təsir
göstərsinlər. Bunlardır: şirkət,
təchizatçılar, marketinq
vasitəçiləri..

Mikroiqtisadiyyat (microecono-

mics) iqtisadi elm, nisbətən
kiçikmiqyaslı iqtisadi prosesləri
öyrənir.

Cari xərclər işçilərin əmək haqqı,

borc xidməti, işə götürəndən
köçürmələr, subsidiyaları və

ვალის მომსახურებაზე,
დამქირავებელიდან
ანარიცხები, სუბსიდიები და
სხვა მიმდინარე ტრანს-
ფერტები.

მიმოქცევის ხარჯები საქონლის
მიმოქცევასთან დაკავში-
რებული ხარჯების
ერთობლიობა.

მიწოდებელი (supplier)
ფიზიკური ან იურიდიული
პირები, რომლებიც
ახორციელებენ ბაზარზე
საქონლისა და მომსახურების
მიწოდებას.

მინიმალური ხელფასი (minimal
wage) ხელფასის ქვედა
ზღვარი, რომელსაც აწესებს
ამა თუ იმ ქვეყნის
უფლებამოსილი
სახელმწიფო ორგანო.

მიწოდება (supply) ბაზარზე
მიწოდებული წარმოების
ფაქტორებისა და საბოლოო
პროდუქციის (მომსახურების,
სამუშაოს) ერთობლიობა.

მიწოდების ფასი (supply price)

başqa cari transferləri.

Dövriyyə xərcləri malın dövriyyəsi ilə əlaqədar xərclərin vəhdəti

Təchizatçı (supplier) fiziki və ya hüquqi şəxslər, onlar bazarda malın və xidmətin çatdırılmasını həyata keçirirlər.

Minimal maaş (minimal wage) aylıq maaşın aşağı hüdudu, onu bu və ya digər ölkənin səlahiyyətli dövlət orqanı təsis edir.

Çatdırma (supply) bazara çatdırılmış istehsalat amillərinin və yekun məhsulun (xidmətin, işin) vəhdəti.

Çatdırılma qiyməti (supply price)

მინიმალური ფასი, რომელზე დაბლაც არ შეიძლება საბაზრო ფასის დაცემა.

მოგება წმინდა (net profit) მოგების, დივიდენდების და პროცენტების სახით მიღებული შემოსავლების ის ნაწილი, რომელიც რჩება ფიქსირებული ხარჯების და გადასახადების გადახდის შემდეგ.

მოთხოვნა (demand) ბაზარზე არსებული გადახდისუნარიანი მოთხოვნილება.

მოთხოვნის ფასი (cost/price of demand) უკიდურესი (ზღვრული) ფასი, რომლის ზევითაც საბაზრო ფასი ველარ აინევს.

მომხმარებელი (consumer) პირადი საჭიროებისთვის საქონლის (სამუშაოს, მომსახურების) შემძენი, შემკვეთი ან ასეთი განზრახვის მქონე პირი.

მონეტარიზმი (monetarism) ეკონომიკური სკოლა,

minimal qiymət, ondan aşağı bazar qiymətinin endirilməsi mümkün deyil.

Təmiz mənfiət (net profit) mənfiətin, dividendlərin və faizlərin şəklində alınan gəlirin qeyd edilmiş xərclərin ödənilməsindən sonra qalan hissəsi.

Tələbat (demand) bazarda mövcud qabiliyyət bacarıqlı tələbat.

Tələbatın qiyməti (cost/price of demand) hüdudi qiymət, bundan yuxarı bazar qiyməti qalxa bilməyəcəkdir.

İstifadəçi (consumer) şəxsi ehtiyacları üçün (iş, xidmət) əldə edən, sifarişçi və ya belə bir qərəzliyi olan şəxs.

Monetarizm (monetarism) iqtisadi məktəb, onun əsasında

რომლის მიხედვით
მაკროეკონომიკური
ცვლილებების ძირითად
მიზეზს წარმოადგენს
მიმოქცევაში არსებული
ფულადი მასის ცვლილება.

მონოპოლია (monopoly)

საბაზრო სიტუაცია, როდესაც
ბაზარზე არის ერთი
მწარმოებელი და მრავალი
მომხმარებელი.

მონოპოლიური საქმიანობა

(monopoly activity) საქმიანობა, რომელიც ეკონომიკურ აგენტს საშუალებას აძლევს გავლენა მოახდინოს საქონლის საბაზრო ფასზე და შეზღუდოს კონკურენცია.

მორატორიუმი (moratorium)

სავალო გადახდის შეწყვეტა ვადის დათქმის გარეშე.

მოსაკრებელი (due) ბიუჯეტში

აუცილებელი გადასახდელები, რომელსაც იხდიან ფიზიკური და იურიდიული პირები განსაზღვრული

makroiqtisadi dəyişikliklərin əsas səbəbini dövrüyyədə olan pul kütləsinin dəyişdirilməsi təqdim edir.

Monopoliya (monopoly) bazar vəziyyəti, bu zaman bazarda bir istehsalçı və çoxlu istehlakçı olur.

Monopoliya fəaliyyəti (monopoly activity) iqtisadi agentə malın bazar qiymətinə təsir göstərməsi və rəqabəti məhdudlaşdırmaq imkanını verir.

Moratorium (moratorium) müddətin nəzərdə tutulması xaricində borcun ödənilməsinin dayandırılması.

Rüsum (due) büdcədə zəruri ödəniş, onu fiziki və hüquqi şəxslər müəyyən fəaliyyətin həyata keçirilməsi üçün ödəyirlər.

საქმიანობის განხორციელებითვის.

მსოფლიო ბანკი (World Bank) გაერთიანებული ერების ორგანიზაციის სპეციალიზებული საერთაშორისო ეკონომიკური ორგანიზაცია, რომელიც მდებარეობს ვაშინგტონში.

მყიდველი (buyer) პირი, რომელიც უხდის გამყიდველს შეთანხმებულ ფასს, რათა მიიღოს ქონების ესა თუ ის სახე.

ნაციონალიზაცია (nationalization) კერძო საკუთრების უსასყიდლოდ (ან ნაწილობრივი კომპენსაციით) სახელმწიფო საკუთრებად გადაქცევა. საპირისპირო ტერმინია *პრივატიზაცია*.

ნეტო (netto) საქონლის წონა შეფუთვის გარეშე; საქონლის ფასი ფასდათმობის გამოკლებით; შემოსავალი ყველა დანახარჯის გამოკლებით.

Dünya Bankı (World Bank) Birleşmiş Millətlər Təşkilatının xüsusiləşdirilmiş beynəlxalq iqtisadi təşkilatı, Vaşinqtonda yerləşir.

Alıcı (buyer) satıcıya razılaşdırılmış qiyməti verir ki, əmlakın bu və ya digər növünü qəbul etsin.

Milliləşdirmə (nationalization) özəl əmlakın təmənnasız (və ya qismən kompensasiya ilə) dövlət əmlakına çevrilməsi. Qarşılıqlı termin *özəlləşdir-mədir*.

Netto (netto) malın qablaşdırma xaricində çəkisi; malın qiymət endirimini çıxmaqla qiyməti; hər növ xərcin çıxılması ilə gəliri.

ნომინალური ღირებულება (face value) ღირებულება, რომელიც მითითებულია ფასიან ქაღალდზე, ქაღალდის ფულზე, ბანკნოტზე, მონეტაზე.

ნოუ-ჰაუ (know-how) საწარმო-კომერციული საიდუმლო, რომელიც წარმოადგენს განსაკუთრებული მნიშვნელობის ტექნოლოგიურ, ორგანიზაციულ ან კომერციულ ინფორმაციას.

ობლიგაცია (Bond) როგორც წესი, მთავრობის ან კომერციული ორგანიზაციის მიერ სესხის აღების მიზნით გამოშვებული გრძელვადიანი ფასიანი ქაღალდი.

ობლიგაცია ნომინალური (nominal bond) ობლიგაცია, რომლის ფასი ემთხვევა ნომინალს.

ობლიგაცია ნულოვანი (zero coupon bonds) ობლიგაციები,

Nominal dəyər (face value) qiymətli kağızda, kağız pulda, əskinazda, monetada göstərilən dəyər.

Nou-hau (know-how) müəssisə-kommersiya sirri, xüsusi əhəmiyyətli texnoloji, təşkili və ya kommersiya məlumatını təqdim edir.

İstiqraz (Bond) bir qayda olaraq, hakimiyyət və ya kommersiya təşkilatı tərəfindən borcun götürülməsi məqsədilə buraxılmış uzunmüddətli dəyərli kağız.

Nominal istiqraz (nominal bond) nominal təsadüf edilən istiqraz.

Sıfır istiqrazı (zero coupon bonds) faiz ödənilməyən istiqrazlar.

რომლებზეც პროცენტი არ გადაიხდება.

ობლიგაცია სახელმწიფო

(public bond) ობლიგაცია, რომელიც უშუალოდ სახელმწიფოს მიერ არის გამოშვებული.

ოვერდრაფტი (overdraft)

მოკლევადიანი კრედიტი მიმდინარე ანგარიშზე.

ოფშორული ზონა (offshore)

ქვეყანა ან ქვეყნის ტერიტორიის ნაწილი, სადაც მოქმედებს შეღავათიანი საგადასახადო რეჟიმი.

პაი (pay) რაიმე საერთო საქმეში

თითოეული წევრის მიერ შეტანილი წილი.

პარტნიორი აქციონერი,

კომანდიტი, კომპლექს-მენტარი, კოოპერატივის წევრი „მენარმეთა შესახებ“ საქართველოს კანონის შესაბამისად.

პასივი (liability) წარმოების

ვალებისა და ვალდებულებათა ერთობლიობა.

Dövlət istiqrazı (public bond)

birbaşa dövlət tərəfindən buraxılmış istiqraz.

Overdraft (overdraft)

qısamüddətli kredit, cari hesabda.

Ofşor zona (offshore) ölkə və ya

ölkə ərazisinin hissəsi, burada güzəştli vergi rejimi qüvvədədir.

Pay (pay) hər hansı bir ümumi

işdə hər bir üzv tərəfindən daxil edilmiş hissə.

Tərəfdaş (partnior) səhmdar,

komandit, komplementar, kooperativ üzvü, “Sahibkarlar haqqında” Gürcüstan qanununa uyğun olaraq.

Passiv (liability) müəssisənin

borcları və öhdəçilikləri birliyi

პოლიტიკა ფისკალური (fiscal policy) საბიუჯეტო და საგადასახადო პოლიტიკა.

პრაის-ლისტი (price-list) რომელიმე ფირმის, სავაჭრო ან სხვა ორგანიზაციის მიერ წარმოდგენილი საქონლისა და მომსახურების ფასების ჩამონათვალი.

პრეისკურანტი (price-current) საქონლის და სხვადასხვა სახის მომსახურების ფასების ცნობარი.

პროდუქტი (product) შრომის ნივთიერი, მატერიალური ან არამატერიალური შედეგი.

პროფიციტი (Proficits) ბიუჯეტის მიმდინარე პროფიციტი არის თანხა, რომლის მთლიანი შემოსავალი სჭარბობს მთლიან დანახარჯებს.

პროცენტი (percent) სასესხო სარგებელი, რომელსაც იღებს კრედიტორი გაცემულ სესხზე.

პროცენტი ფულად დაბანდებებთან დაკავშირებული

Fiskal siyasət (fiscal policy) büdcə və vergi siyasəti.

Prays-list (price-list) hər hansı bir firma, ticarət və ya başqa təşkilat tərəfindən təqdim edilən malın və xidmətin qiymətlərinin siyahısı təqdim edilmişdir.

Preyskurant (price-current) malın və müxtəlif növ xidmətin qiymətlərinin məlumat kitabı.

Məhsul (product) əməyin əşya, maddi və ya qeyri-maddi nəticəsi.

Profisit (Proficits) tam gəlirin bütöv xərclərindən çox olduğu məbləğ büdcənin cari profisitidir.

Faiz (percent) kredit faydası, onu kreditor verilən borcdan götürür.

Faiz pul qoyuluşu ilə əlaqədar hər hansı bir əvvəlcədən təyin

ნებისმიერი წინასწარ დადგენილი შემოსავალი.

ჟირო (giro) 1. უნაღდო ანგარიშსწორების ერთ-ერთი ფორმა; 2. იგივეა, რაც ინდოსამენტი.

ჟიროანგარიშსწორება (giro account) უნაღდო ანგარიშსწორება ერთი ანგარიშიდან მეორეზე თანხის გადარიცხვით.

რანტიე (rentier) პირი, რომელიც ფულადი კაპიტალის შემოსავლით (პროცენტებით) ცხოვრობს.

რევიზია (check-up) საფინანსო კონტროლის ძირითადი მეთოდი.

რევიზორი (controller) პირი, რომელიც ახორციელებს სამეურნეო-საფინანსო საქმიანობის შემოწმებას.

რეინვესტიცია (reinvestment) პირველადი ინვესტიციიდან მიღებული სახსრების (შემოსავლის) ხელმეორედ, დამატებით დაბანდება.

edilmiş gelir.

Jiro (giro) 1. Kõçürmә ilә hesablaşma formalarından biri; 2. Indosamentdә olduđu kimi.

Jiro hesablaşması (giro account) kõçürmә ilә hesablaşma, bir hesabdан ikincisinә möblәđin kõçürülmәsi ilә.

Rantye (rantier) pul kapitalı gәliri ilә (faizlәrlә) yaşayan şəxs.

Tәftiş (check-up) maliyyә nəzarәtinin әsas metodu.

Müfәttiş (controller) tәsәrrüfat-maliyyә işini yoxlayan şəxs.

Reinvestisiya (reinvestment) ilkin investisiyadan alınan vəsaitlərin (gәlirin) tәkrar, әlavә qoyuluđu.

რენტა (rent) კაპიტალიდან, ქონებიდან ან მიწიდან მიღებული შემოსავალი, რომელიც არ მოითხოვს შემოსავლის მიმღებისგან სამეწარმეო საქმიანობის განხორციელებას.

რენტაბელური (profitable) სამეურნეო თვალსაზრისით სარგებლიანი, მომგებიანი.

რეფინანსირება (reaccounting) კრედიტის პირობების შეცვლა.

სამორტიზაციო ხარჯები (depreciation charges) საანგარიშგებო პერიოდში დარიცხული ამორტიზაცია.

საარსებო მინიმუმი (living wage) ფულადი სახსრების მინიმუმი, რომელიც აუცილებელია ადამიანის ქმედუნარიანობის შენარჩუნებისთვის.

საბაზრო ღირებულება (market price) ფასი, რომელსაც ბაზარზე მოთხოვნისა და მიწოდების მიხედვით ადგენენ.

Renta (rent) kapitaldan, əmlakdan və ya torpaqdan alınan gəliri, gəlir əldə edəndən istehsalat işinin yerinə yetirilməsini tələb edir.

Rentable (profitable) təsərrüfat nöqtəyi-nəzərindən mənfəətli, uduşlu.

Yenidən maliyyələşdirmə (reaccounting) kreditin şərtlərinin dəyişdirilməsi.

Amortizasiya xərcləri (depreciation charges) hesabat müddətində köçürülmüş amortizasiya.

Yaşayış minimumu (living wage) pul vəsaitlərinin minimumu insanın əmək qabiliyyətinin saxlanması üçün vacibdir.

Bazar dəyəri (market price) bazarda tələbatın və çatdırılmanın əsasında təyin edilən qiymət.

საბანკო გარანტია (bank guarantee) გარანტია, რომელსაც საკრედიტო დაწესებულება (გარანტი) სხვა პირის თხოვნით კისრულობს.

საბანკო კრედიტი (banking credit) ბანკის მიერ აკუმულირებული თავისუფალი ფულადი სახსრებისა გაცემა დროებით სარგებლობაში.

საბანკო სესხი (bank loan) ბანკის ფულადი სახსრები, რომლებიც კრედიტის სახით არის გაცემული.

საბაჟო კონტროლი (custom control) საქონლისა და სატრანსპორტო საშუალებების საბაჟო შემოწმება.

საბაჟო რეჟიმი (custom regime) საქონლისა და სატრანსპორტო საშუალებების ქვეყნის შიგნით შეტანისა და ქვეყნის გარეთ გატანის კანონით განსაზღვრული წესი.

საბიუჯეტო წელი (budget year)

Bank zəmanəti (bank guarantee) kredit qurumunun (zəmin) başqa şəxsin tələbi ilə verdiyi zəmanət.

Bank krediti (banking credit) bank tərəfindən yığılmış azad pul vəsaitlərinin müvəqqəti istifadəyə verilməsi.

Bank borcu (bank loan) bankın pul vəsaitləri, onlar kredit şəklində verilmişlər.

Gömrük nəzarəti (custom control) malın və nəqliyyat vasitələrinin gömrük yoxlanışı.

Gömrük rejimi (custom regime) malın və nəqliyyat vasitələrinin ölkənin daxilinə gətirilməsi və ölkənin xaricinə çıxarılmasının qanunla müəyyənləşdirilmiş qaydası.

Büdcə ili (budget year) 12 aydan

12 თვისგან შემდგარი დროის მონაკვეთი, რომლისთვისაც დგება ბოუჯეტი.

საგადასახადო აღრიცხვა (tax accounting) გადასახადის გადახდისათვის შემოსავლებისა და ხარჯების აღრიცხვა.

საგადასახადო ბაზა (taxable) მთლიანი ფულადი ფონდი, რომელიც უნდა დაიხვეროს.

საგადასახადო ვალდებულება (taxliability) გადასახადის გადამხდელის ვალდებულება, გადაიხადოს კანონით დაწესებული გადასახადი.

საგადასახადო კოდექსი (tax code) კოდიფიცირებული საკანონმდებლო აქტი, სადაც გადმოცემულია საგადასახადო სამართლის ძირითადი პრინციპები და დებულებები.

საერთაშორისო სავალუტო ფონდი (International Monetary Fund - IMF) საერთაშორისო სავალუტო ორგა-

იბარət vaxt sahəsi, hansının əsasında büdcə təşkil olunur.

Vergi qeydiyyatı (tax accounting) vergi ödənişi üçün gəlirlərin və xərclərin qeydiyyatı.

Vergi bazası (taxable) vergisi tutulan bütöv pul fondu.

Vergi öhdəçiliyi (taxliability) vergi ödəyicisinin öhdəçiliyi ki, qanunla təsis edilmiş vergini ödəsin.

Vergi məəcəsi (tax code) kodifikasiyalı qanunvericlik aktı, onda vergi qanununun əsas prinsipləri və qaydaları verilir.

Beynəlxalq valyuta fondu (International Monetary Fund - IMF) beynəlxalq valyuta qurumu, BMT-nin xüsusi qurumu.

ნიზაცია, გაეროს სპეცია-
ლიზებული დაწესებულება.

სავალუტო ანგარიში (foreign
currency account) იურიდი-
ული და ფიზიკური პირების
ანგარიში ბანკში
საზღვარგარეთული
ვალუტით.

სავალუტო კურსი (exchange rate)
კურსი, რომლითაც ერთ
რომელიმე ვალუტა
შეიძლება გადაიხვალოს
მეორეზე.

სავალუტო ოპერაცია (currency
swaps) ვალუტის ყიდვა-
გაყიდვასთან
დაკავშირებული ოპერაცია.

სავალუტო რეზერვები (foreign
currency (exchange) reserves)
უცხოური ვალუტისა და
ოქროს მარაგი, რომელიც
გამოიყენება საგადამხდელი
ბალანსის დეფიციტის
შესავსებად.

სავაჭრო ბალანსი (balance of
trade) დროის გარკვეულ
მონაკვეთში (როგორც წესი,

Valyuta hesabı (foreign currency
account) hüquqi və fiziki
şəxslərin bankda xarici valyuta
ilə hesabı.

Valyuta kursu (exchange rate)
kurs, onunla hər hansı bir
valyuta ikinciyə dəyişdirilə
bilər.

Valyuta əməliyyatı (currency
swaps) valyutanın alışı və satışı
ilə əlaqədar əməliyyat.

Valyuta rezervləri (foreign
currency (exchange) reserves)
xarici valyutanın və qızıl
ehtiyatı, vergi ödənişi balansı
qıtlığının doldurulması üçün
istifadə edilir.

Ticarət balansı (balance of trade)
müəyyən vaxt parçasında (bir
qayda olaraq, bir il ərzində)

ერთი წლის განმავლობაში)
მსოფლიოს დანარჩენ
ქვეყნებთან სასაქონლო
ვაჭრობის ამსახველი
ანგარიში.

სავაჭრო მარკა (trademark)

სავაჭრო სანარმოს
სახელწოდება, სიმბოლო,
ნიშანი, ემბლემა და ა.შ.,
რომელიც მიუთითებს
საქონლის მწარმოებელს.

სავაჭრო ქსელი (chain stores)

ორი ან მეტი სავაჭრო წერ-
ტილი, რომლებიც ერთობ-
ლივად კონტროლდება,
აქვთ ერთიანი შესყიდვებისა
და გაყიდვების სისტემა და
ყველა მაღაზიაში ერთი და
იმავე პროდუქციის სერიებს
ყიდიან.

საინფორმაციო ტექნოლოგიები

კომპიუტერული საინფორ-
მაციო სისტემები.

საკორესპონდენტო ანგარიშები

(correspondent accounts)

ბანკების ანგარიშები სხვა
ბანკებში, რომლებიც

dünyanın digər ölkələri ilə mal
ticarətini əks edən hesab.

Ticarət markası (trade mark)

malın istehsalçısını göstərən
ticarət müəssisəsinin adı,
simvolu, nişanəsi, emblem və s.

Ticarət şəbəkəsi (chain stores) iki

və artıq ticarət nöqtəsi, onlara
birlikdə nəzarət olunur, onların
vahid satış və alış sistemi var və
bütün mağazalarda eyni məhsul
seriyasını satırlar.

İnformasiya texnologiyaları

kompüter məlumat sistemləri.

Müxbir hesabları (correspondent

accounts) bankların başqa
bankda hesabları, onlardan
müştərilərin adı ilə banklararası

გამოიყენება კლიენტთა სახელით ბანკთაშორის ანგარიშსწორებაში.

საკრედიტო ხაზი (line of kredit) ბანკის თანხმობა, სპეციალური მოლაპარაკებების გარეშე უზრუნველყოს მომავალში მსესხებელი სესხით წინასწარ განსაზღვრული თანხის ფარგლებში.

საპროცენტო განაკვეთი (interest rate) მსესხებლის მიერ კრედიტორისთვის ძირითადი ვალის გარდა გადასახდელი თანხა.

სათასო დისკრიმინაცია (price diskriminacion) სათასო პოლიტიკა, რომელიც მიმართულია კონკურენციის შესაზღუდად.

საბიზნესო სახელწოდება (business name) სახელი, რომლითაც საქმიანობს საწარმო.

საქმიანობა ეკონომიკური (economic activity) ნებისმიერი საქმიანობა, რომელიც წარმართება მოგების,

hesablaşmada istifadə olunur.

Kredit xətti (line of credit) bankın razılığı, xüsusi danışıqlar xaricində gələcəkdə borcalanı əvvəlcədən müəyyənləşdirilmiş məbləğ çərçivəsində təmin edir.

Faiz sahəsi (interest rate) borcalan tərəfindən kreditor üçün əsas borcdan başqa ödəniləsi məbləğ.

Qiymət diskriminasiyası (price discrimination) rəqabətin məhdudlaşdırılmasına yönəlmiş qiymət siyasəti.

Firma adı (business name) qurumun hansı adla göstərdiyi fəaliyyət.

İqtisadi fəaliyyət (economic activity) hər hansı bir fəaliyyət, mənfəət, gəlir götürülməsi üçün fəaliyyət.

შემოსავლის მისაღებად.

საქონელი (commodity) მატერიალური ან არამატერიალური ქონება.

საქონელი მასობრივი მოხმარების (bulk commodity) საქონელი, რომელიც მოსახლეობის აბსოლუტური ან უბრალო უმრავლესობის მიერ მოიხმარება. მას *ფართო მოხმარების საქონელსაც* უწოდებენ.

საქონელი სამამულო (domestic commodity) საქართველოში წარმოებული საქონელი.

საქონელი უცხოური (foreign goods) საქონელი, რომელიც არ არის საქართველოში წარმოებული.

საქონლის მიწოდება (supply of goods) საქონელზე საკუთრების უფლების გადაცემა რეალიზაციის, გაცვლის ან უსასყიდლოდ გადაცემის გზით.

საცალო ფასი (retail price) ფასი, რომელიც სავაჭრო ქსელში

Mal (commodity) maddi və ya qeyri-maddi əmlak.

Kütləvi istifadə malı (bulk commodity) əhalinin tam və ya sadə əksəriyyəti tərəfindən istifadə edilən mal. *Ona geniş istifadə malı da deyilir.*

Yerli mal (domestic commodity) Gürcüstanda istehsal edilən mal.

Xarici mal (foreign goods) Gürcüstanda istehsal edilməyən mal.

Malın çatdırılması (supply of goods) satış, mübadilə və ya təmənnasız verilməsi yolu ilə mala əmlak hüququnun verilməsi

Pərakəndə qiyməti (retail price) ticarət şəbəkəsində bu və ya

ადევს ამა თუ იმ სახის
საქონელს.

სანესდებო კაპიტალი (authorized capital) იურიდიული პირის შექმნისთვის წესდებით განსაზღვრული საწყისი კაპიტალი, რომლითაც პასუხს აგებენ კრედიტორების წინაშე.

სახელმწიფო კრედიტი (state credit) სესხი, რომელსაც სახელმწიფო გასცემს, ან თავად სახელმწიფოს აძლევენ სხვადასხვა ვადითა და პირობებით.

სესხი (loan) ფული, რომელსაც გამსესხებელი გადასცემს მსესხებელს მინიმუმ იმავე რაოდენობით დაბრუნების პირობით.

სპეკულაციური ინვესტიცია (Speculative investment) მოკლევადიანი (ჩვეულებრივ ერთ წლამდე) ინვესტიცია, რომელიც მაქსიმალურ მოგებაზეა ორიენტირებული და ძირითადად მოძრაობს

digər növdə malın qiyməti

Nizamnamə kapitalı (authorized capital) hüquqi şəxsin yaradılması üçün nizamnamə ilə müəyyənləşdirilmiş başlangıç kapital, hansı ilə kreditorlar qarşısında cavab verilir.

Dövlət krediti (state credit) dövlətə verildiyi və ya dövlətin özünə müəyyən vaxt və şərtlərlə verilən borc.

Kredit (loan) borcverənin borc götürənə minimum eyni miqdarda qaytarmaq şərti ilə verildiyi pul.

Spekulyativ investisiya (Speculative investment) maksimal mənfəətə yönəlmiş və əsasən fond bazarında hərəkət edən qısamüddətli (adətən bir ilə qədər) investisiya.

საფონდო ბაზრებზე.

სპეციალიზებული მაღაზია

(specialty store) საცალო მოვაჭრე, რომელიც პროდუქციის მცირე სერიას ყიდის და ამ სერიებში ფართო ასორტიმენტის პროდუქტი გააჩნია.

სტრატეგიული ინვესტიცია

(strategic investment) პირ-დაპირი ფინანსირების ერთ-ერთი ფორმა. გრძელვადიანი (ჩვეულებრივ, 5 წლამდე და ზევით) ინვესტიცია.

სუპერმარკეტი (supermarket)

დიდი ზომისა და მოცულობის, დაბალი მარჟისა და ფასის თვითმომსახურების მაღაზია, რომელიც საქონლის ფართო ასორტიმენტით ვაჭრობს.

სუფთა მოგება (net incom)

თანხა, რომელიც რჩება მას შემდეგ, რაც გადახდილია ყველა ხარჯი და გადასახადი.

Xüsusiləşdirilmiş mağaza

(specialty store) pərakəndə satıcı, məhsulun az seriyasını satır və bu seriyalarda geniş çeşiddə məhsul vardır.

Strateji investisiya (strategic investment)

birbaşa maliyyələşdirmənin formalarından biri. Uzunmüddətli (adətən, 5 ilə qədər və yuxarı) investisiya.

Supermarket (supermarket)

irli ölçülü və həcmli, aşağı marj və qiymətli öz-özünə xidmət mağazası. O, malın geniş çeşidi ilə fəaliyyət göstərir.

Təmiz mənfəət (net income)

bütün xərclərin və ödənişlərin ödənildiyindən sonra qalan xərc.

ტარიფი (tariff) ფასის დადება, შეფასება; პრეისკურანტი.

ტარიფიკაცია (tariffing) რისამე ტარიფის დადგენა.

ტაქსა (rate, tariff) ნიხრი.

ტაქსაცია (price-fixing) რისამე ნიხრის დადგენა; შეფასება.

ტრასტი (trust) ფულადი თანხა ან ქონება, რომელსაც მართავს მინდობილი მესაკუთრე, მეურვე.

ტრეიდერი (trader) საბროკერო ფირმის მუშაკი, რომელიც უშუალოდ მონაწილეობს საბირჟო ვაჭრობაში.

უზუფრუქტი (usufruct) უფლება სხვისი ქონებითა და მისი შემოსავლით სარგებლობისა იმ პირობით, თუ ამ ქონებას არათფერი დააკლდება.

უიმედო სესხი (bad loan) გასესხებული თანხა, რომლის უკან დაბრუნება აღარ არის მოსალოდნელი (მაგალითად, მევალე ვაკოტრდა). ასეთი სესხები

Tarif (tariff) qiymətin qoyulması, qiymətləndirmə; preyskurant.

Tarifikasiya (tariffing) nə üçünsə tarifi qoyulması.

Məzənnə (rate, tariff) nırx.

Taksasiya (price-fixing) nəyə isə nırxın qoyulması; qiymətləndirmə

Trast (trust) pul məbləği və ya əmlak, onu etibar edilən sahibkar, qəyyum idarə edir.

Treyder (trader) broker firmasının işçisi. O birbaşa birja ticarətində iştirak edir.

Uzufrukt (usufruct) başqasının əmlakı və onun gəliri ilə faydalanmaq hüququ o şərtlə ki, bu əmlak azalmayacaq.

Ümidsiz kredit (bad loan) borc verilmiş məbləğ, onun geri qaytarılması gözlənilmir (məsələn, borcgötürənin müflisləşməsi). Belə bir borclar xərclərə aiddir və silinirlər.

მიეკუთვნება ხარჯებს და ჩამოიწერება.

უნაღლო ანგარიშსწორება (cashless settlement) საქონლისა და მომსახურების ღირებულების გადახდა ბანკის მეშვეობით გადარიცხვის გზით.

ფასდაკლება (discount) დროის გარკვეულ პერიოდში განსაზღვრულ საქონელზე ფასის შემცირება.

ფასების ინდექსი (price index) მაჩვენებელი, რომელიც გამოხატავს საქონელსა და მომსახურებაზე ფასების თანაფარდობას ორ სხვადასხვა პერიოდში.

ფასი (price) ფულის რაოდენობა, რომლითაც შეფასებულია პროდუქტი ან მომსახურება.

ფასი დემპინგური (dumping price) ფასი, რომელიც შიდა ბაზრის ფასებთან შედარებით განზრახ შემცირებულია.

ფასიანი ქაღალდები (securities)

Köçürmə ilə hesablaşma (cashless settlement) malın və xidmətin dəyərinin bank vasitəsilə köçürmə yolu ilə ödənilməsi.

Endirim (discount) müəyyən vaxt ərzində müəyyənləşdirilmiş mala qiymətin endirilməsi.

Qiymətlərin indeksi (price index) mal və xidmət üzrə iki müxtəlif müddətdə qiymətlərin nisbətini ifadə edən göstərici.

Qiymət (price) məhsul və ya xidmətin qiymətləndirildiyi pul miqdarı

Dempinq qiyməti (dumping price) daxili bazarın qiymətlərinə nisbətən qəsdən azaldılmış qiymət.

Dəyərli kağızlar (securities)

კაპიტალის მოზიდვის
ფინანსური ინსტრუმენტი.
ძირითადი ფასიანი
ქალაქები: აქცია,
ობლიგაცია, თამასუქი,
სახაზინო ვალდებულება.

ფინანსური ბაზარი (financial market) კაპიტალისა და კრედიტების გაცვლის ბაზარი.

ფინანსური შუამავლები (financial intermediaries) ფინანსური კომპანიების ერთობლიობა, რომელთა ფუნქციამაც შედის მოსახლეობის დანაზოგების აკუმულირება და ამ თანხების ეკონომიკური აგენტებისათვის გასესხება.

ფისკალური პოლიტიკა (fiscal policy) საგადასახადო-საბიუჯეტო პოლიტიკა.

ფისკალური წელი (fiscal year) კალენდარული წელი.

ფიქსირებული ხარჯები (fixed costs) ხარჯები, რომელიც არ იცვლება წარმოებისა და

kapitalın cəlb edilməsinin maliyyə vasitəsi. Əsas dəyərləri kağızlardır: səhm, istiqraz, veksəl, büdcə öhdəçiliyi.

Maliyyə bazarı (financial market) kapital və kreditlərin dəyişdirilmə bazarı

Maliyyə vasitəçiləri (financial intermediaries) maliyyə şirkətlərinin birliyi, onların funksiyasına əhalinin qənaət etdikləri məbləğin yığılması və bu məbləğlərin iqtisadi agentlər üçün borc verilməsi daxildir.

Fiskal siyasət (fiscal policy) vergi-büdcə siyasəti

Fiskal il (fiscal year) təqvim ili.

Təsbih edilmiş xərclər (fixed costs) istehsal və satış həcminin dəyişdirilməsi ilə birlikdə

რეალიზაციის მოცულობის
ცვლილებასთან ერთად.

ფსიქოლოგიური ფასწარმოქმნა

(psychological pricing)
ფასდადების მექანიზმი,
რომელიც ითვალისწინებს
არა მარტო ეკონომიკის
საფუძვლებს, არამედ ფასის
ფსიქოლოგიასაც.

ფული (money) გადახდის ან
გაცვლის საყოველთაოდ
აღიარებული ეკვივალენტი.

ფული ლითონის (metallic
currency) მონეტა, ლითონის
ბოდი, რომელსაც კანონით
დადგენილი წონითი
შემცველობა და ფორმა აქვს.

ფული ქაღალდის (paper
currency) სახელმწიფოს მიერ
გამომუშავებული ფულის ნიშანი.

ფულის მსყიდველობითი უნარი
(purchasing power of money)
ფულის ერთეულის უნარი,
გაიცვალოს საქონლის
გარკვეულ რაოდენობაზე.

ქვითარი (quittance) ფულის,
ფასეულობების მიღების

დәйишмәyән хәрclәр.

Psixoloji qiymətin yaradılması

(psychological pricing) nәinki
iqtisadi əsasları, eləcə də
qiymətin psixologiyasını
nəzərdə tutan mexanizm.

Pul (money) ödənişin və ya
mübadilənin ümumi tanınan
ekvivalenti.

Dəmir pul (metallic currency)
dəmir külçə, qanunla təyin
edilmiş çəkisi və forması olan
dəmir pul.

Kağız pul (paper currency) dövlət
tərəfindən buraxılmış pul
nişanəsi.

Pulun alıcılıq qabiliyyəti (purchasing
power of money) pul
vahidinin malın müəyyən
sayına dəyişdirilmə qabiliyyəti.

Qəbz (quittance) pulun, dəyərlərin
alınması haqqında rəsmi təyin

შესახებ ოფიციალურად დადგენილი ფორმის დოკუმენტი.

ქონება ყველა ნივთი და არამატერიალური ქონებრივი სიკეთე, რომელთა შეძენა, ფლობა, განკარგვა და სარგებლობა შეუძლიათ პირებს.

ქონებაზე ყადაღის დადება (sequestration of property) მესაკუთრის ან მფლობელისათვის ქონების განკარგვის ან ქონებით სარგებლობის უფლების აკრძალვა.

ყადაღა (sequestration) იხ. *ქონებაზე ყადაღის დადება.*

შემოსავალი (income) ფულადი ან მატერიალური ფორმით მიღებული დოვლათი.

შერეული ეკონომიკა (mixed economy) ეკონომიკური სისტემა, რომელშიც სამთავრობო და კერძო ინიციატივა განსაზღვრავენ რესურსების განაწილებას.

edilmiş formalı sənədi.

Əmlak bütün əşya və qeyri-maddi əmlak mənfiəti, onların əldə edilməsi. İnsanlar onlara sahib ola, üzərində sərəncam verə və faydalana bilərlər

Əmlak üzərində qadağanın qoyulması (sequestration of property) sahibi üçün əmlak üzərində sərəncamın verilməsi və ya əmlakla faydalanma hüququna qadağanın qoyulması.

Qadağa (sequestration) baxın, *Əmlaka qadağanın qoyulması*

Gəlir (income) pul və ya maddi forma ilə alınmış sərvət

Qarışıq iqtisadiyyat (mixed economy) iqtisadi sistem, onda hökumət və özəl təşəbbüs resursların bölgüsünü müəyyənləşdirir.

შესადარებელი ფასები

(reference prices) მყიდველის მიერ დამახსოვრებული ფასი, რომელიც გარკვეულ პროდუქტთან ასოცირდება.

შეფუთვა (packaging) პროდუქტისათვის შესაბამისი კონტეინერის ან სათავსის დიზაინი, შექმნა და წარმოება.

შელავათიანი პერიოდი (grace period) კრედიტის დაბრუნების პერიოდი, რომლის განმავლობაში მხოლოდ საპროცენტო განაკვეთის გადახდა ხდება.

შრომის ანაზღაურება (payment) სანარმოს, დანესებულების, ორგანიზაციის მიერ მუშაკისათვის მიცემული ხელფასი.

ჩეკი (check) 1. უნაღლო ანგარიშსწორების საშუალება, ფასიანი ქვალაღი; 2. სალაროს ქვითარი საცალო ვაჭრობაში, რომელიც ადასტურებს მყიდველისგან

Müqayisə ediləsi qiymətlər

(reference prices) alıcı tərəfindən yadda qalmış qiymət, müəyyən məhsulla assosiasiya yaradır.

Qablaşdırma (packaging) məhsul üçün saxlanılması konteyner və ya anbarın dizaynı, yaradılması və aparılması.

Güəştli müddət (grace period) kreditin qaytarılması müddəti, bu müddət ərzində yalnız faiz sahəsinin ödənişi baş verir.

Əmək haqqı (payment) istehsalatın, müəssisənin, təşkilatın tərəfindən işçi üçün verilən maaş.

Çek (check) 1. Köçürmə ilə hesablaşma vasitəsi, dəyərli kağız; 2. Kassa qəbzı

ფულის მიღებას.

ჩეკი სახელობითი (registered check) კონკრეტულ პირზე გამოწერილი ჩეკი.

ჩეკი წარმომდგენზე (bearer-cheque) ჩეკი კონკრეტული პირის მითითების გარეშე, განაღდება ფაქტის დადგომამდე.

ჩრდილოვანი ეკონომიკა (underground economy) ფარული ეკონომიკური გარიგებების (ალურიცხავი საქმიანობის) ერთობლიობა.

ცენტრალური ბანკი (central (national) bank) იხ. *ბანკი ეროვნული*.

ცვლადი ხარჯები (variable costs) ხარჯები, რომელიც იცვლება წარმოებისა მოცულობის პროპორციულად.

წარმოების ფაქტორები (factors of production) ღირებულების შექმნის ძირითადი ეკონომიკური რესურსი, რომელსაც მიეკუთვნება მიწა, შრომა, კაპიტალი.

Adlı çek (registered check) konkret şəxsə yazılmış çek.

Təqdimat çeki (bearer cheque) konkret şəxsin göstərişi xaricində, nəğdləşdirmə faktı yetişənə qədər.

Kölgəli iqtisadiyyat (underground economy) gizli iqtisadi sövdələşmələrin (qeydiyyatda alınmamış fəaliyyətin) vəhdəti.

Mərkəzi bank (central national bank) *baxın, Milli bank*.

Dəyişkən xərclər (variable costs) istehsalat həcminə uyğun olaraq dəyişən xərclər .

İstehsalat amilləri (factors of production) dəyəri yaradan əsas iqtisadi resurs, ona torpaq, əmək, kapital aid edilir.

წარმომადგენლობითი ხარჯი

ეკონომიკური საქმიანობის ფარგლებში განეული ხარჯი, რომელიც მოიცავს: ა) გამართული ღონისძიებებისათვის (პრეზენტაციები, მიღებები) გათვალისწინებულ ხარჯებს; ბ) საეფესკურსიო და კულტურულ-სანახაობითი ღონისძიებების ხარჯებს; გ) სუვენირების შექმნის ხარჯებს; დ) სტუმრების მომსახურების უზრუნველყოფის ხარჯებს და სხვ.

წილი სანესდებო კაპიტალში

(share in authorized capital)
თითოეული პარტნიორის შენატანის ოდენობა სანარმოს ძირითად (სანესდებო) კაპიტალში.

წმინდა აქტივები სხვაობა პირის

აქტივებსა და მის ვალდებულებებს შორის.

წმინდა ინკასო (net encashment)

საფინანსო დოკუმენტების ინკასო, რომელსაც არ

Təqdimati xərc iqtisadi iş

çərçivəsində görülmən xərc.

Növbətiləri əhatə edir: a)

keçirilən tədbirlər üçün (təqdimatlar, qəbullar) nəzərdə tutulan xərclər; b)

ekskursiya və mədəni-görüntülü tədbirlərin xərçi; c)

suvenirlərin əldə edilməsi xərcləri; d) qonaqların

xidmətinin təminatı xərcləri və s.

Nizamnamə kapitalında pay

(share in authorized capital)

hər bir tərəfdaşın müəssisənin əsas kapitalına (nizamnamə) ödədiyi miqdar

Təmiz aktivlər şəxsin aktivləri və

onun öhdəçilikləri arasında

fərq.

Təmiz inkasso (net encashment)

maliyyə sənədlərinin inkassosu, ona kommersiya sənədləri əlavə

ახლავს კომერციული
დოკუმენტები.

წმინდა შიდა პროდუქტი (net domestic product) მაკროეკონომიკური მაჩვენებელი, რომელსაც მთლიან შიდა პროდუქტსა და ამორტიზაციის ხარჯებს შორის სხვაობით ანგარიშობენ.

წონა ბრუტო (gross weight) საქონლის წონა ტარისა და შეფუთვის ჩათვლით.

წონა დატვირთვის საქონლის წონა, რომელსაც ადგენენ გაგზავნის პუნქტში და მითითებულია სატრანსპორტო დოკუმენტში.

წონა ნეტო (net weight) საქონლის წონა ტარისა და შეფუთვის გარეშე.

ხარჯი (charge) გარკვეული შედეგის მისაღებად გაცემული ფულადი ან მატერიალური რესურსი.

ხელფასი (pay) დაქირავებული მუშაობის შედეგად მიღებული ნებისმიერი

olunmur.

Təmiz daxili məhsul (net domestic product) makroiqtisadi göstərici, onu tam daxili məhsul və amortizasiya xərcləri arasında fərqlə hesablayırlar.

Brutto çəkisi (gross weight) malın çəkisi, qab və qablaşdırma daxil olmaqla.

Yükləmə çəkisi malın çəkisi, onu göndərilmə məntəqəsində tərtib edirlər və nəqliyyat sənədlərində olur.

Netto çəkisi (net weight) qab və qablaşdırma xaricində malın çəkisi.

Xərc (charge) müəyyən nəticənin alınması üçün verilən pul və ya maddi resurs.

Maaş (pay) götürülən işin nəticəsində alınan hər hansı bir ödəniş və ya mənfəət. Bax, o

საზღაური ან სარგებელი. იხ.

აგრეთვე *ანაზღაურება*.

ჯამაგირი (wage) შრომის
ანაზღაურება განეული
სამუშაოს სანაცვლოდ.

ჰიპერინფლაცია (Hyperinflati-
on) ძალიან მაღალი
ინფლაცია.

ჰონორარი (honorarium) გასა-
მრჯელო, რომელსაც
შრომის საზღაურად აძლევენ
(ხელშეკრულების
საფუძველზე) მწერლებს,
მხატვრებს, ადვოკატებს და
სხვ.; ერთჯერადი
ანაზღაურების ფორმა
განეული საქმიანობის ან
დამსახურებისათვის.

cümlədən ödəniş.

Məvacib (wage) görülən işin
əvəzinə əmək haqqı.

Hiperinflasiya (Hyperinflation)
çox güclü inflasiya.

Honorar (honorarium) əmək
haqqı olaraq (müqavilə
əsasında) yazıçılara, rəssamlara,
vəkillərə və s. verilən məbləğ;
birdəfəlik ödəniş forması,
görülən iş və ya xidmət üçün.